

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto
Hallitussihteeri Anne Juutilainen

MUISTIO
7.10.2021

LIITE 1

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI EUROOPAN UNIONIN ALUE- JA RAKENNEPOLITIIKAN RAHASTOISTA RAHOITETTAVIEN KUSTANNUSTEN TUKIKELPOISUUDESTA

1. Säädosperusta

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakautta 2021–2027 varten annetuissa Euroopan unionin säännöksissä, jotka perustuvat yhteistyössä toteutettavan hallinnon periaatteeseen, on lähtökohtana, että kustannusten tukikelpoisuudesta säädetään pääosin kansallisesti kuten aiemmilla ohjelmakausilla. Jäsenvaltioille on asetettu velvollisuus säätää kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksistä kansallisella lainsäädännöllä, joka täydentää Euroopan unionin säännösten kansallista soveltamista ja jonka avulla tuen saajaa sitovasti velvoittavat säännökset ovat selkeästi todettavissa.

Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöksistä annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/ 1060 (*yleisasetus*) 63 artiklan 1 kohdan mukaan menojen tukikelpoisuus määritetään kansallisten sääntöjen perusteella, paitsi jos yleisasetuksessa, rahastokohtaisissa asetuksissa tai yleisasetuksen taikka rahastokohtaisten asetusten perusteella on vahvistettu erityissääntöjä. Rahastokohtaisilla asetuksilla tarkoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen osalta seuraavia asetuksia:

- 1) Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058 (*EAKR-asetus*);
- 2) Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057 (*ESR-asetus*);
- 3) Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056 (*JTF-asetus*).

Edellä mainittuja Euroopan unionin säädöksiä sovelletaan suoraan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanoon. Euroopan unionin säädösten ja tämän asetuksen lisäksi tukikelpoisuudesta ja kustannusten korvausperusteista säädetään alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annettussa laissa (757/2021, *rahoituslaki*) ja sen nojalla alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annettavassa valtioneuvoston asetuksessa (*rahoitusasetus*), valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021-2028 annettussa laissa (758/2021, *yritystukilaki*) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa (*yritystukiasetus*) sekä valtionavustuslaissa (688/2001).

Rahoituslain 17 §:n nojalla voidaan valtioneuvoston asetuksella antaa tarkempia säännöksiä hyväksyttävistä kustannuksista sekä säännöksiä kustannusmalleista ja rahoitusmuodoista. Mainitussa pykälässä säädetään tuen määrästä ja hyväksyttävistä kustannuksista.

2. Yleiset perustelut

Asetuksessa annettaisiin kansalliset säännökset Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista ohjelmakaudella 2021–2027 rahoitettavien hankkeiden kustannusten korvausperusteista, käytettävissä olevista kustannusmalleista, kustannusten tukikelpoisuuden yleisistä edellytyksistä, hyväksyttävistä kustannuk-

sista ja niihin liittyvistä keskeisistä menettelyistä. Asetuksella tehtäisiin eräitä muutoksia ja tarkennuksia ohjelmakauden 2014–2020 kustannusten tukikelpoisuutta koskevaan sääntelyyn nähden. Muutokset johtuvat pääosin Euroopan unionin tason säädösten muutoksista ja kehityksestä sekä ohjelmakauden 2014–2020 kansallisen toimeenpanon yhteydessä esille tulleista muutos- ja tarkennustarpeista.

Keskeisenä muutoksena on yksinkertaistettujen kustannusmallien käytön merkittävä laajentaminen Euroopan komission tavoitteiden mukaisesti. Yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla tarkoitettaisiin yksikkökustannuksia, kertakorvausta ja prosenttimääräistä korvausta (flat rate). Kustannusmallit tukevat hankkeiden seurannan painopisteiden siirtymistä enemmän aidon muutoksen aikaansaamiseen sekä tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden tukemiseen hankkeesta aiheutuvien tosiasiallisten kustannusten tarkastelun sijaan.

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tehokas ja täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää, että ohjelman varoista rahoitettavissa hankkeissa noudatettaisiin yhdenmukaisia tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä. Annettavien säännösten tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa sekä tuen saajien että toimivaltaisten viranomaisten menettelyitä.

Asetus ehdotetaan soveltamisen helpottamiseksi jaettavaksi lukuihin. Ensimmäisessä luvussa annettaisiin yleiset säännökset, joita sovellettaisiin kaikkiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettaviin hankkeisiin sovellettavista kustannusmalleista riippumatta. Toiseen lukuun ehdotetaan otettavaksi palkkakustannusten tukikelpoisuutta ja yksinkertaistettuja kustannusmalleja koskevat säännökset. Kolmannen luvun säännöksiä sovellettaisiin sellaisiin kustannuksiin, jotka korvataan tuen saajalle tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen. Neljänneksi luvuksi ehdotetaan lukua erinäisistä säännöksistä. Voimaantulosäännöksen lisäksi neljänteen lukuun ehdotetaan otettavaksi säännökset, jotka eivät olisi loogisesti yhdistettävissä muihin lukuihin.

3. Ehdotetun asetuksen sisältö

1 luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Pykälän 1 momentin mukaan asetuksessa säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavien hankkeiden kustannusten tukikelpoisuudesta. Tässä asetuksessa säädettäisiin kustannusten korvauserusteista, käytettävissä olevista kustannusmalleista, kustannusten tukikelpoisuuden yleisistä edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista ja niihin liittyvistä menettelyistä.

Pykälän 2 momentin mukaan asetusta sovellettaisiin kaikkiin avustusmuotoisiin tukiin, joita rahoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista ohjelmakaudella 2021–2027, ellei muualla toisin säädetä. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen tukimuodoista säädetään yleisasetuksen 52 artiklassa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on käytettävä rahastoista saatavat rahoitusosuudet tuen myöntämiseen tuen saajille avustusten, rahoitusvälineiden tai palkintojen tai niiden yhdistelmien muodossa. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta 2021–2027 rahoitetaan ainoastaan yleisasetuksen 52 ja 53 artiklassa tarkoitettuja avustuksia, joista säädetään tarkemmin rahoituslaissa ja yritystukilaissa. Mikäli Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman muutoksella otettaisiin käyttöön muita tukimuotoja kuin avustuksia, olisi myös kansallista lainsäädäntöä täydennettävä vastaavasti.

2 § Kustannusmallit

Pykälässä säädettäisiin käytettävistä kustannusmalleista. Kaikissa hankkeissa käytettäisiin yksinkertaistettuja kustannusmalleja hankkeen kustannusten korvaamiseen joko kokonaan tai osittain. Yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla tarkoitettaisiin yksikkökustannuksia, kertakorvausta ja prosenttimääräistä korvausta (flat rate).

Välittävän toimielimen olisi läpinäkyvyyden ja tuen hakijoiden tasapuolisen kohtelun periaatteita noudattaen julkaistava käytettävissä olevat kustannusmallit etukäteen hakuilmoituksessa ja -ohjeissa.

Pykälän 1 momentin mukaan päätöksen hankkeen 2 momentissa säädettyistä kustannusmalleista tekisi toimivaltainen välittävä toimielin, kuten aiemminkin. Hankkeessa käytettävät kustannusmallit vahvistettaisiin tukipäätöksessä. Kun kustannusmallit on vahvistettu tukipäätöksessä, kustannusmalleja ei voida muuttaa hankkeen toteuttamisaikana. Tämä perustuu aiemminkin sovellettuun Euroopan komission vahvistamaan periaatteeseen, jonka mukaan kustannusmallit on määriteltävä ennalta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoissa käytettävissä olevista kustannusmalleista, jotka perustuvat yleisasetuksen 53 artiklaan (Avustusmuodot). Käytettävissä olisivat edelleen vastaavat yksinkertaistettujen kustannusmallien tyypit kuin ohjelmakaudella 2014–2020, eli yksikkökustannukset, kertakorvaus ja prosenttimääräinen korvaus (flat rate). Edelleen säilyisi mahdollisuus korvata joissakin tukimuodoissa ja hanketyypeissä osa hankkeen kustannuksista tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen.

Momentin 1–4 kohdan mukaisten kustannusmallien yhdistäminen olisi mahdollista, jos jokainen kustannusmalli kattaa eri kustannuserät tai saman hankekokonaisuuden eri hankkeet. Säännös perustuu yleisasetuksen 53 artiklan 1 kohdan e alakohtaan. Säännöksen tarkoituksena on estää saman kustannuksen rahoittaminen kahden kertaan eli päällekkäin eri kustannusmalleilla. Kustannusmallien yhdistämisellä tarkoitettaisiin tässä sitä, että samassa hankkeessa voitaisiin esimerkiksi käyttää palkkakustannusten korvaamiseen tarkoitettua kustannusmallia sekä lisäksi flat rate -mallia muiden hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Esimerkki tällaisesta yhdistelmästä olisi 6 §:n mukaisen palkkakustannusten yksikkökustannusmallin käyttäminen hankkeen palkkakustannusten korvaamiseen ja 8 §:n mukaisen 40 prosentin flat rate -kustannusmallin käyttäminen kaikkien muiden hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Hankekokonaisuudella tarkoitettaisiin erityisesti ryhmähanketta ja EURA 2021 -järjestelmässä koontitunnuksella yhteen liitettäviä hankkeita.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että hankkeessa on käytettävä 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettuja yksinkertaistettuja kustannusmalleja hankkeen kustannusten korvaamiseksi joko kokonaan tai osittain. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa yksinkertaistettujen kustannusmallien mahdollisimman laaja käyttö Euroopan komission tavoitteiden mukaisesti. Esimerkiksi nykyiseen nähden myös pelkkiä investointitoimia sisältävissä hankkeissa käytettäisiin prosenttimääräistä flat rate -osuutta tai kertakorvausta.

Yksinkertaistettujen kustannusmallien pakollisesta käytöstä säädetään yleisasetuksen 53 artiklassa. Säännöksen tarkoituksena on yksinkertaistettujen kustannusmallien käytön laajentaminen. Artiklan mukaan silloin, kun hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 200 000 euroa, rahoitusosuus tuen saajalle myönnetään yksikkökustannusten, kertakorvausten tai kiinteämääräisen rahoituksen muodossa, lukuun ottamatta hankkeita, joiden osalta tuki on valtiontukea. Kiinteämääräisessä rahoituksessa ainoastaan kustannuserät, joista kiinteämääräinen rahoitus lasketaan, voidaan korvata tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen. Kiinteämääräisestä rahoituksesta käytetään tässä asetuksessa nimitystä prosenttimääräinen korvattavat kustannukset (flat rate). Valtiontuella tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Yleisasetuksen 53 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena ei pidetä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) 1407/2013 (*de minimis* –asetus) tarkoitettua vähämerkityksistä tukea. Tässä asetuksessa on otettu huomioon yleisasetuksen 53 artiklaan perustuvat vaatimukset yksinkertaistettujen kustannusmallien pakollisesta käytöstä. Asetuksessa säädettävät kustannusmallit, kuten 8–12 §:ssä tarkoitettut prosenttimääräiset korvaukset ja 14 §:ssä tarkoitettu kertakorvaus täyttävät yleisasetuksen 53 artiklan mukaiset kustannusmallien pakollisen käytön edellytykset.

3 § Tukikelpoisuuden edellytykset

Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta rahoitettavissa hankkeissa yleisesti noudatettavista tukikelpoisuutta koskevista säännöksistä, jotka vastaisivat pääosin aiempaa sääntelyä.

Keskeinen tukikelpoisuutta koskeva sääntö on, että kustannusten on aiheuduttava hankkeesta. Aiheutumisella tarkoitetaan sitä, että kustannusten on aiheuduttava kyseisestä hankkeesta, ei tuen saajaorganisaation perustominnasta tai esimerkiksi tuen saajan muista hankkeista. Kustannusten on myös oltava tarpeellisia hankkeen toteuttamisen kannalta ja määrältään kohtuullisia. Tarpeellisuudella tarkoitetaan sitä, että hankkeen toteuttaminen olisi vaikeaa tai mahdotonta ilman kyseessä olevia kustannuseriä. Kustannusten kohtuullisuudella tarkoitetaan kustannusten tavanomaista tasoa. Rahoituslain 8 §:ssä on säädetty siitä, että tukea ei myönnetä yleisenä toimintatukena. Vastaava edellytys sisältyy myös Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yleisiin valintaperusteisiin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan hankkeen kustannukset olisivat tukikelpoisia, jos ne ovat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukaisia. Rahoituslain 5 §:ssä on säädetty tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä, että tuen tulee olla perusteltu tuen rahoituslähteeseen liittyvän ohjelman tavoitteiden ja vaikuttavuuden kannalta. Rahoituslain 37 §:ssä on säädetty tuen myöntämisen erityisenä esteenä siitä, että hanke tai tuen saaja ei täytä siihen sovellettavia yleisasetuksen 73 artiklassa tarkoitettuja seurantakomitean hyväksymiä ja hallintoviranomaisen vahvistamia yleisiä valintaperusteita. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yleisissä valintaperusteissa on edellytyksenä, että hakemuksessa kuvatun hankkeen toimenpiteet kuuluvat sen rahaston säädösten soveltamisalan piiriin, josta tukea haetaan. Hankkeen toimenpiteiden on oltava kohdennettavissa yleisasetuksen liitteessä mainittuun tukitoimintatyyppiin ja tuettavan toiminnan on oltava ohjelman erityistavoitteen mukaista. Hankkeen ohjelmanmukaisuutta arvioidaan hankkeiden valintamenettelyn yhteydessä myös ohjelman erityistavoitekohtaisten erityisten valintaperusteiden mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan hankkeen kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä olisi, että kustannukset ovat hanketta koskevan tukipäätöksen mukaisia. Tukipäätös sisältää sen liitteenä hyväksytyt hankesuunnitelman. Tukipäätöksestä säädetään rahoituslain nojalla rahoitettavien hankkeiden osalta rahoituslain 21 §:ssä. Lisäksi kaikkiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden tukipäätöksiin sovelletaan rahoituslain 39 §:ää niihin sovellettavan tukilainsäädännön lisäksi. Hanketta koskeva tukipäätös perustuu hyväksytyyn hankesuunnitelmaan, jossa hankkeen toteuttaminen kuvataan niin yksityiskohtaisesti, että välittävä toimielin voi arvioida hankkeessa tarvittavien kustannusten laadun, määrän ja hankkeen kustannusten korvaamiseen sovellettavan kustannusmallin.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan kustannukset ovat tukikelpoisia, jos ne ovat aiheutuneet sen jälkeen, kun tukihakemus on tullut vireille.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin siitä, että hankkeen kustannukset ovat tukikelpoisia, jos ne ovat aiheutuneet hanketta koskevan tukipäätöksen mukaisena hankkeen toteuttamisaikana. Hankkeen toteuttamisaika voi alkaa aikaisintaan siitä, kun hakemus on tullut vireille jättämällä se EURA 2021 -järjestelmässä viranomaiskäsitelyyn. Asian vireille tulosta säädetään hallintolain (434/2003) 20 §:ssä. Rahoituslain 19 §:n mukaan tukea on haettava ennen hankkeen aloittamista. Tukea haetaan sähköisesti siten kuin rahoituslain 51 ja 52 §:ssä säädetään. Toimivaltaisen välittävän toimielimen on hyväksyttävä hankkeen toteuttamisaika tukipäätöksellä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 3 kohdassa säädettyyn. Edellä 1 momentin 3 kohdassa säädettyä ei sovellettaisi 10 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin prosenttimääräisinä korvattiin, ennen tukihakemuksen vireille tuloa aiheutuviin, investointihankkeen esivalmistelun kustannuksiin, viranomaismaksuihin, ympäristö- ja ilmastovaikutusten arvioinnin kustannuksiin ja muihin vastaaviin kustannuksiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 4 kohdassa säädettyyn. Poikkeuksen edellytykseen kustannusten aiheutumisesta hanketta koskevan tukipäätöksen mukaisena toteuttamisaikana muodostavat toimivaltaisen välittävän toimielimen edellyttämästä hankkeen tilintarkastuksesta johtuvat kustannukset, jotka ovat tukikelpoisia, vaikka ne aiheutuisivat vasta hankkeen päätöksessä määrätyn toteuttamisaikojen jälkeen. Mikäli välittävä toimielin edellyttää, että hankkeen tuen saaja teettää hankkeeseen tilintarkastuksen, sitä koskevat ehdot on otettava hankkeen tukipäätökseen rahoituslain 21 §:n mukaisesti.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, että jos kustannukset korvataan 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen, kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä on lisäksi, että ne ovat tuen maksamista koskevan hakemuksen jättämiseen mennessä tuen saajan tosiasiallisesti maksamia, osoitettavissa hankekohtaisesti pidetyn kirjanpidon tositteilla ja että tuen maksamista koskevassa hakemuksessa ilmoitetut kustannukset vastaavat tuen saajan hallussa olevaa kirjanpitoaineistoa ja tositteita. Säännös olisi aiempaa sääntelyä vastaava, eikä se koskisi yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla korvattavia kustannuksia. Yleisasetuksen 74 artiklan 1 a kohdan i alakohdan mukaan edellytyksenä on, että tuen saajat pitävät erillistä kirjanpitoa tai erillisellä hankekohtaisella kirjanpitokoodilla erotettavissa olevaa kirjanpitoa kaikista hankkeeseen liittyvistä tapahtumista siltä osin kuin kustannukset on tarkoitus korvata yleisasetuksen 53 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen.

4 § Hankkeen tulot

Pykälässä säädettäisiin hankkeen tuloista.

Pykälän 1 momentin mukaan tukikelpoisista kustannuksista vähennetään hankkeen toteuttamisaikana tuottamat ja viimeistään hankkeen viimeisen tuen maksamista koskevan hakemuksen jättämiseen mennessä saadut 2 momentissa tarkoitettut tulot, jollei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevat poikkeukset tarkoittaisivat käytännössä sitä, että jos tuki olisi myönnetty hankkeen tuen saajalle vähämerkityksisenä tukena tai valtiontukisääntöjen nojalla, ei hankkeesta tuen saajalle kohdistuvia tässä pykälässä tarkoitettuja tuloja tarvitsisi vähentää hankkeesta aiheutuvista tukikelpoisista kustannuksista, koska tulojen tuottaminen on jo huomioitu sovellettavissa vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevissa säännöksissä.

Jos vähämerkityksinen tuki tai valtiontuki kohdennetaan sekä hankkeen tuen saajalle että hankkeen toimenpiteisiin hyödynsaajina osallistuville taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille, ei hankkeesta tuen saajalle kohdistuvia tässä pykälässä tarkoitettuja tuloja tarvitsisi vähentää hankkeesta aiheutuvista tukikelpoisista kustannuksista siltä osin, kuin mainitut tulot syntyvät hankkeen sellaisesta toiminnasta, johon vähämerkityksinen tuki tai valtiontuki on tukipäätöksessä tuen saajalle kohdennettu.

Jos myönnetty vähämerkityksinen tuki tai valtiontuki kuitenkin kohdennetaan hankkeessa kokonaisuudessaan hankkeen toimenpiteisiin hyödynsaajina osallistuville taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille tai tässä pykälässä tarkoitettuja tuloja syntyy tuen saajalle hankkeen muusta kuin sellaisesta toiminnasta, johon vähämerkityksinen tuki tai valtiontuki on tukipäätöksessä tuen saajalle kohdennettu, olisi tuen saajalle tässä pykälässä tarkoitettut hankkeeseen kohdistuvat tulot vähennettävä hankkeen tukikelpoisista kustannuksista.

Vaikka tässä pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti hankkeen tuloista, selvyuden vuoksi todettakoon erikseen, että tuloina ei pidettäisi yritysten ja muiden yksityisoikeudellisten hanketoiminnan kohderyhmien tai toimintaan osallistuvien organisaatioiden maksamaa osuutta hankkeen rahoituksesta. Tuloina ei siten pidettäisi myöskään hankkeen toimenpiteisiin hyödynsaajina osallistuvien taloudellista toimintaa harjoittavien yksiköiden maksamaa osuutta sellaisiin hankkeen tukitoimenpiteisiin osallistumisesta, joissa tuki on tukipäätöksessä kohdennettu taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille vähämerkityksisenä tukena. Tällaiset maksuosuudet olisivat hankkeen yksityistä rahoitusosuutta.

Vähämerkityksistä tukea ja valtiontukea koskevista poikkeuksista johtuen tulojen vähentämisvelvoitetta ei sovelleta yritystukilain mukaiseen yrityksen kehittämisavustukseen. Pykälää ei sovelleta myöskään yritystukilain mukaiseen toimintaympäristön kehittämisavustukseen silloin, kun avustus myönnetään vähämerkityksisenä tukena.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan hankkeen tuloja olisivat hankkeeseen myönnetyllä tuella hankittujen tai hankkeessa syntyvien ja markkinoille siirtyvien tuotteiden ja palvelujen myynnistä saatavat tulot.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan hankkeen tuloja olisivat hankkeeseen myönnetyllä tuella hankitun koneen tai laitteen käyttöajan luovutuksesta ulkopuoliselle taholle saadut käyttökorvaukset.

Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan hankkeen tuloja olisivat hankkeen toimitiloista saadut käyttökorvaukset ja vuokratulot.

Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan hankkeen tuloja olisivat lisäksi hankkeessa järjestetystä maksullisesta seminaarista tai muusta tilaisuudesta saadut osallistumismaksut.

Rahoituslain nojalla rahoitettavien hankkeiden osalta tuloista säädetään myös rahoituslain 17, 19 ja 27 §:ssä.

Rahoituslain 17 §:n 3 momentin mukaan hankkeen hyväksyttävinä kustannuksina pidetään todellisia, tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia tai valtioneuvoston asetuksella säädetävän kustannusmallin taikka rahoitusmuodon mukaisia kustannuksia, joista on vähennetty hankkeen tuottamat ja viimeistään viimeisen maksamista koskevan hakemuksen jättämiseen mennessä saadut tulot.

Rahoituslain 19 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan tukihakemukseen on liitettävä arvio hankkeen toteuttamisaikana tuottamista tuloista, jollei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Rahoituslain 27 §:n mukaan tuen saajan on ilmoitettava maksamista koskevassa hakemuksessa hankkeen toteuttamisaikana tuottamat tulot, ellei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

2 luku Palkkakustannusten tukikelpoisuus ja yksinkertaistetut kustannusmallit

5 § Palkkakustannukset

Pykälässä säädettäisiin palkkakustannusten tukikelpoisuutta koskevista yleisistä periaatteista. Tämän pykälän lisäksi palkkakustannuksiin sekä lakiin taikka virka- tai työehtosopimukseen perustuviin kustannuksiin sovellettavista kustannusmalleista säädettäisiin tarkemmin 6 ja 7 §:ssä. Euroopan komission yksinkertaistettujen kustannusmallien käytön laajentamistavoitteen mukaisesti Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hankkeissa palkkakustannusten korvaamiseen käytettäisiin joko kokonaan tai osittain yksinkertaistettuja kustannusmalleja. Palkkakustannukset ovat muissa kuin investointihankkeissa usein suurin hankkeesta aiheutuva kustannuserä ja niillä on merkittävää vaikutusta myös 8, 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen prosenttimääräisenä korvattavien kustannusten laskentaan, joten palkkakustannusten tukikelpoisuuden tarkka määrittely on tärkeää.

Pykälän 1 momentin mukaan tukikelpoisina palkkakustannuksina voitaisiin hyväksyä tuen saajalle tukipäättöksen mukaisen hankehenkilöstön hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuneet palkkakustannukset sekä lakiin taikka virka- tai työehtosopimukseen perustuvat kustannukset. Tämä tarkoittaa sitä, että välittävälle toimielimelle on jo tukihakemuksen yhteydessä toimitettava sellaiset tiedot suunnitellun työn sisällöstä, että viranomainen voi arvioida työn tarpeellisuuden hankkeen toteuttamisen kannalta. Edelleen momentin mukaan palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä olisi aiemman sääntelyn tapaan, että henkilöllä on kirjallinen tehtävätkuvaus, jonka perusteella välittävä toimielin arvioi tehtävien tarpeellisuuden hankkeen kannalta. Hakijan on esitettävä tukihakemuksen yhteydessä tiiviit kuvaukset hankkeelle suunnitellun hankehenkilöstön tehtäväkuvista sekä perustelut sille, miksi tehtävät ja niistä aiheutuvat kustannukset ovat tarpeellisia hankkeelle. Hankkeesta aiheutuvia palkkakustannuksia voivat olla esimerkiksi hankepäällikön ja hankekoordinaattorin palkkakustannukset.

Pykälän 2 momentin mukaan palkkakustannukset olisivat tukikelpoisia vain siltä osin kuin ne eivät ylitä tuen saajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää. Tuen saajan olisi osoitettava tukihaikemuksen yhteydessä, että hankkeelle kohdennettavat palkkakustannukset eivät ylitä tuen saajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää. Osoittaminen voisi perustua esimerkiksi tuen saajaorganisaation palkkataulukoihin, työehtosopimukseen tai muihin vastaaviin dokumentoituihin palkanmääräytymisperusteisiin. Säännöksen tarkoituksena ei ole rajata tuen saajaorganisaation työntekijälle maksaman palkan määrää vaan ainoastaan rajoittaa tukikelpoiseksi hyväksyttävää osuutta palkkakustannuksista, mikä vastaisi aiempaa sääntelyä. Tukikelpoisten palkkakustannusten kohtuullisuudesta säädetään ESR-hankkeiden osalta myös ESR-asetuksen 16 artiklan 4 kohdassa.

Tukikelpoisia eivät olisi tulospalkkiot, luontoisedut, bonukset ja muut niihin rinnastettavat työnantajan vapaaehtoisesti maksamat tai hanketyöhön liittymättömät erät. Myös tämä vastaisi aiempaa sääntelyä ja käytäntöä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan täsmennettäväksi osa-aikaisesti tai lyhytaikaisesti hankkeelle työskentelevien henkilöiden palkkakustannusten tukikelpoisuutta. Lyhytaikaisia, ostopalvelun luonteisia palkkakustannuksia ja korvauksia ei ole aiemmakaan tukikelpoisuussääntelyn mukaan luettu hankehenkilöstön palkkakustannuksiin. Selkeyden vuoksi ehdotetaan säädetäväksi vähimmäistyöaikaosuudesta. Momentissa ehdotetaan, että silloin, jos hankkeen toteuttamiseksi tehtävä työ vie vain osan henkilön työajasta tai henkilö työskentelee lyhytaikaisesti hankkeessa, palkkakustannusten tukemisen edellytyksenä olisi, että hankesuunnitelmassa arvioitu ja tukipäätöksessä hyväksytty hanketta koskeva työaikaosuus olisi vähintään 20 prosenttia vuotuisesta 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta työajasta.

Perustellusta syystä välittävä toimielin voisi tukipäätöksessä hyväksyä pienemmänkin työaikaosuuden, joka ei kuitenkaan saisi olla vähemmän kuin 10 prosenttia vuotuisesta 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta työajasta. Näin ollen tukikelpoiseksi voitaisiin perustellusta syystä hyväksyä tiettyyn hankkeen vaiheeseen olennaisesti liittyvän henkilön työpanoksesta aiheutuva palkkakustannus, jos edellä tarkoitettua henkilön työpanosta ei olisi tarkoituksenmukaista hankkia ulkopuolisena ostopalveluna. Kyse voisi olla esimerkiksi tilanteista, joissa hankkeessa olisi lyhytaikainen tarve asiantuntijanäkemykselle, jota olisi saatavissa hankkeen tuen saajan omassa organisaatiossa laadullisesti riittävänä. Kyse voisi olla myös tuotteen tai palvelun testaamisesta, laadunvarmistuksesta, kehittämisestä tai rakentamisesta taikka julkaisun laadinnasta. Kyseisen henkilön työpanos voisi kohdistua esimerkiksi kolmivuotisessa hankkeessa myös vain yhdelle hankkeen toimintavuodelle.

Jos hankkeen toteuttamisaika on alle 12 kuukautta, edellä tarkoitettu vähimmäistyöaikaosuus on suhteutettava hankkeen toteuttamisaikaan. Esimerkiksi, jos hankkeen toteuttamisaika on kuusi kuukautta, palkkakustannusten tukemisen edellytyksenä olisi, että hankesuunnitelmassa arvioitu ja tukipäätöksessä hyväksytty hanketta koskeva työaikaosuus olisi vähintään 20 prosenttia kuuden kuukauden 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta työajasta. Tässä esimerkissä kuvatussa tapauksessa välittävä toimielin voisi vastaavasti perustellusta syystä hyväksyä tukipäätöksessä prosentuaalisesti pienemmän työaikaosuuden, joka ei kuitenkaan saisi olla vähemmän kuin 10 prosenttia kuuden kuukauden 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta työajasta.

Vähimmäistyöaikaosuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin molemmissa 4 momentin mukaisissa palkkakustannusten korvausvaihtoehdoissa. Tarkoituksena on yksinkertaistaa palkkakustannusten käsittelyä. Pienet ja lyhytaikaiset työpanokset olisi tarkoitettu korvattavaksi prosenttimääräisellä flat rate -osuudella.

Pykälän 4 momentin mukaan hyväksyttävät palkkakustannukset voitaisiin korvata tuen saajalle joko 6 §:n mukaisesti yksikkökustannuksina tai 7 §:n mukaisesti osin tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen ja osin keskimääräisenä prosenttimääräisenä osuutena välittömistä palkkakustannuksista.

Välittävän toimielimen olisi läpinäkyvyyden ja tasapuolisen kohtelun periaatteita noudattaen julkaistava käytettävissä olevat palkkakustannusten kustannusmallit etukäteen hakuilmoituksessa ja -ohjeissa. Välittävä toimielin tekee päätöksen hankkeessa sovellettavasta, joko 6 §:n tai 7 §:n mukaisesta, palkkakustannusten kustannusmallista 2 §:n mukaisesti tukipäätöksessä. Tukipäätöksen mukaista kustannusmallia sovellettaisiin

hankkeeseen koko sen toteuttamisajan. Ohjelmakautta 2021-2027 koskevan yritystukilain nojalla rahoitettavissa yrityksen kehittämisavustuksissa ja toimintaympäristön kehittämisavustuksissa sovellettaisiin aina 7 §:n mukaista palkkakustannusten kustannusmallia.

6 § Palkkakustannusten yksikkökustannusmalli

Pykälässä säädettäisiin palkkakustannusten yksikkökustannusmallista, joka perustuu yleisasetuksen 55 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Kyseessä on aiempaan kansalliseen tukikelpoisuussäätelyyn nähden kokonaan uusi säännös.

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi päättää, että hankkeen palkkakustannukset korvataan tuntiperusteisella yksikkökustannusmallilla. Yleisasetuksen 55 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella tuntiperusteinen yksikkökustannus laskettaisiin jakamalla viimeisimmät asiakirjoihin perustuvat vuotuiset bruttotyövoimakustannukset 1720 tunnilla, riippumatta työntekijöiden todellisista vuosittaisista työtuntimääristä.

Esimerkiksi, jos 100 prosentin työaikaosuutta vastaava vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi 36 000 euroa, yksikkökustannus saataisiin jakamalla 36 000 euroa 1720 tunnilla. Yksikkökustannus olisi tällöin 20,93 euroa.

Jos kyseessä olisi aiemmin organisaatiossa osa-aikaisena työskennellyt henkilö eikä saatavilla olisi suoraan 100 prosentin työaikaosuutta vastaavaa vuotuista bruttotyövoimakustannusta, olisi bruttotyövoimakustannus ennen yksikkökustannuksen laskentaa mukautettava 100 prosentin työaikaosuutta vastaavaksi. Esimerkiksi, jos henkilö olisi edellisen 12 kuukauden jakson työskennellyt tuen saajaorganisaatioissa 50 prosentin säännöllisellä työajalla ja 50 prosentin työaikaosuutta vastaava vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi ollut 18 000 euroa, tästä johdettu laskennan perustaksi otettava 100 prosentin työaikaosuutta vastaava vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi tässä esimerkinomaisessa tapauksessa 36 000 euroa. Yksikkökustannus saataisiin jakamalla 36 000 euroa 1720 tunnilla. Yksikkökustannus olisi tällöin 20,93 euroa. Perusteluissa on jäljempänä kuvattu tarkemmin vuotuisen bruttotyövoimakustannuksen määrittämisen tapoja.

Pykälän 2 momentin mukaan tuen hakijan olisi osoitettava viimeisin vuotuinen bruttotyövoimakustannus osana tukihakemustaan toimivaltaiselle välittäväälle toimielimelle. Viimeisin vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi osoitettava kunkin hankehenkilöstöön esitetyn tehtävän osalta erikseen. Vuotuisen bruttotyövoimakustannukseen on laskettava myös vuosiloma-ajan ja vapaajaksojen palkka.

Tuen hakijan on sisällytettävä tukihakemukseensa riittävät tiedot yksikkökustannuksen laskemiseksi ja sen osoittamiseksi, että bruttotyövoimakustannukseen sisältyy ainoastaan tässä asetuksessa tarkoitettuja tukikelpoisia kustannuksia. Tuen hakijan on vakuutettava osana tukihakemustaan, että vuotuisen bruttotyövoimakustannukseen ei sisälly ylityökorvauksia eikä 5 §:ssä tarkoitettuja tulospalkkioita, luontoisetuja, bonuksia ja muita niihin rinnastettavia työnantajan vapaaehtoisesti maksamia tai hanketyöhön liittymättömiä tukikelpotomia eriä.

Lakiin perustuvat työnantajan sivukulut ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvat lomarahat on laskettava vuotuisia bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä 7 §:ssä tarkoitettuna keskimääräisenä prosenttimääräisenä osuutena. Tuen hakijan on osana tukihakemustaan vakuutettava, että vuotuisen bruttotyövoimakustannukseen ei sisälly sivukuluja eikä lomarahaa, jotka lasketaan bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä prosenttimääräisenä osuutena.

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tietojärjestelmä (EURA 2021 -järjestelmä) laskisi 7 §:ssä tarkoitettujen sivukulujen ja lomarahan prosenttimääräisen osuuden tuen hakijan tukihakemuksessa ilmoittamien palkkakustannusten perusteella. Tarkoituksena on tällä tavoin yksinkertaistaa bruttotyövoimakustannusten määrittelyä.

Viimeisin vuotuinen bruttotyövoimakustannus edellyttää sitä, että saatavilla on aiemman yhden vuoden viitejakson, eli 12 kuukauden kustannustiedot. Koska yleisasetuksen 55 artiklan 2 kohdan a alakohdassa viitataan

nimenomaisesti viimeisimpiin asiakirjoihin perustuviin bruttotyövoimakustannuksiin, ei kuluva vuotta edeltävää kalenterivuotta vanhempia tai tulevaisuuteen perustuvia kustannustietoja voitaisi käyttää yksikkökustannuksen määrittelyssä. Vuotuisen bruttotyövoimakustannuksen ei tarvitse kuitenkaan välttämättä liittyä kalenterivuoteen. Kustannustietojen tulisi kattaa täysi 12 kuukauden jakso, joka voi olla tukihakemuksen vireilletuloa edeltävä 12 kuukauden jakso tai tukihakemuksen vireilletuloa edeltävän kalenterivuoden jakso.

Vuotuinen palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus ilman sivukuluja ja lomarahaa voitaisiin määrittää seuraavilla tavoilla:

- 1) Vuotuinen palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus perustuisi ensisijaisesti kyseisen tehtävän tai henkilön todelliseen palkkaan erityisesti silloin, kun hankkeeseen liittyvää tehtävää hoitava henkilö on jo tiedossa hankehakemusvaiheessa ja kun palkka ei ylitä tuen saajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää. Tällöin vuotuinen palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus laskettaisiin vain jo toteutuneiden palkkakustannusten perusteella. Edellytyksenä on tällöin, että hankkeessa tehtävän työn vaatavuustaso vastaa henkilön aiemmin tekemän työn vaatavuutta.
- 2) Jos vuotuisia palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksia ei olisi saatavilla, ne voidaan yleisasetuksen 55 artiklan 4 kohdan mukaisesti johtaa saatavilla olevista asiakirjoihin perustuvista bruttotyövoimakustannuksista tai työsuhteasiakirjasta, jolloin ne on asianmukaisesti mukautettava 12 kuukauden jaksoa vastaaviksi. Näin voitaisiin toimia esimerkiksi silloin, jos henkilö on työskennellyt tuen saajaorganisaatiossa alle 12 kuukautta tai henkilöllä on ollut edellisen 12 kuukauden aikana paljon palkattomia virkavapaita. Esimerkiksi jos saatavilla olisi vain aiemman 4 kuukauden jakson palkkatiedot, 12 kuukauden palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus voitaisiin johtaa saatavilla olevista tiedoista siten, että myös vuosiloma-ajan ja vapaajaksojen palkan osuus lasketaan mukaan.
- 3) Jos tehtävää hoitava henkilö ei olisi tiedossa vielä hankehakemusvaiheessa tai hankkeessa tehtävän työn vaatavuustaso ei vastaa henkilön aiemmin tekemän työn vaatavuutta, voitaisiin vuotuinen palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus laskea myös vähintään kolmen, mutta kuitenkin enintään viiden saman palkkaluokan työntekijän tai vastaavan tehtävän palkkakustannusten keskiarvona. Pykälän 2 momenttiin perustuen tukihakemuksesta on käytävä ilmi kaikkien niiden työntekijöiden palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus, jonka perusteella keskiarvo on laskettu. Palkkatietojen ilmoittamiseen on oltava niiden työntekijöiden suostumus, joiden palkkatietojen perusteella keskiarvo on laskettu.
- 4) Jos hankkeelle tehtävään työhön palkkattaisiin täysin uusi henkilö, jonka palkkakustannuksille ei olisi selkeää vertailukohtaa, voitaisiin vuotuinen palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus laskea keskiarvona vähintään kolmesta, mutta kuitenkin enintään viidestä riittävän lähellä olevasta vastaavasta palkkakustannuksesta. Pykälän 2 momenttiin perustuen tukihakemuksesta on käytävä ilmi kaikkien niiden työntekijöiden palkkakustannusten bruttotyövoimakustannus, jonka perusteella keskiarvo on laskettu. Palkkatietojen ilmoittamiseen on oltava niiden työntekijöiden suostumus, joiden palkkatietojen perusteella keskiarvo on laskettu.
- 5) Vuotuisen bruttotyövoimakustannuksen määrittämiseen voitaisiin tarvittaessa käyttää myös alan työehtosopimuksen mukaista tehtävän palkkaa, ammattiliittojen palkkasuosituksia tai virallista tilastoa. Näin voitaisiin toimia esimerkiksi silloin, jos tuen saajaorganisaatiossa ei olisi palkkakustannuksille selkeitä vertailukohtia tai ne työntekijät, joita keskiarvon määrittämiseksi tarvittavat palkkatiedot koskevat, eivät anna suostumustaan tietojen ilmoittamiselle.
- 6) Jos kyseessä olisi aiemmin tuen saajaorganisaatiossa osa-aikaisena työskennellyt henkilö eikä saatavilla olisi suoraan 100 prosentin työaikaosuutta vastaavaa vuotuista bruttotyövoimakustannusta, on bruttotyövoimakustannus ennen yksikkökustannuksen laskentaa mukautettava 100 prosentin työaikaosuutta vastaavaksi. Esimerkiksi, jos henkilö olisi edellisen 12 kuukauden jakson työskennellyt tuen saajaorganisaatioissa 50 prosentin säännöllisellä työajalla ja 50 prosentin työaikaosuutta vastaava

vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi ollut 18 000 euroa, tästä johdettu laskennan perustaksi otettava 100 prosentin työaikaosuutta vastaava vuotuinen bruttotyövoimakustannus olisi tässä esimerkinomaisessa tapauksessa 36 000 euroa.

Tarvittaessa edellä esitettyjä palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksen laskentatapoja voitaisiin myös yhdistää asianmukaisen keskiarvon määrittämiseksi.

Tuen saaja on velvollinen säilyttämään kaiken bruttotyövoimakustannuksen määrittämiseen käytetyn todentavan aineiston rahoituslain 25 ja 46 §:n sekä tukipäätöksen ehtojen mukaisesti yleisasetuksen 69 artiklan 6 kohdan ja liitteen XIII edellyttämän aukottoman jäljitysketjun varmistamiseksi. Todentavasta aineistosta on käytävä aukottomasti ja tehtäväkohtaisesti ilmi, mitä edellä tässä muistiossa tarkoitettua bruttotyövoimakustannuksen määrittämisen tapaa tai tapoja on käytetty kunkin hankehenkilöstöön kuuluvan tehtävän osalta. Kaikki määrittämiseen liittyvä aineisto, kuten palkkalaskelmat ja edellä tarkoitettujen työntekijöiden suostumukset, on säilytettävä tuen saajan toimesta. Aineiston on oltava saatavilla tarkastuksia varten.

Viimeisimpiä vuotuisia palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä sovellettaisiin, mitä tukikelpoisista palkkakustannuksista yleisesti säädetään tämän asetuksen 5 §:ssä. Tämä tarkoittaa sitä, että myös palkkakustannusten kohtuullisuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin bruttotyövoimakustannuksen määrittämiseen. Bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä vuotuiset palkkakustannukset olisivat hyväksyttäviä 5 §:n mukaisesti vain siltä osin kuin ne eivät ylitä tuen saajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää. Tukipäätöksen perustana olisi tuntiperusteinen yksikkökustannus ja arvio tunneista.

Pykälän 3 momentin mukaan palkkakustannusten yksikkökustannusmallia sovellettaessa palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä olisi, että tuen saajan on pidettävä kaikkien hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden osalta työaikakirjanpitoa, josta ilmenee hankkeen toteuttamiseksi tehty työ tunteina ja työn tekemisen ajankohta. Työaikakirjanpidon olisi oltava todennettavissa olevalla tavalla työntekijän ja työnantajan hyväksymä. Hyväksynnällä tarkoitetaan myös hyväksymistä sähköisellä allekirjoituksella, jos se on tuen saajaorganisaatiossa käytössä. Työaikakirjanpidon raportti kyseiseltä jaksolta on toimitettava tuen maksamista koskevan hakemuksen liitteenä. Työaikakirjanpito vaadittaisiin sekä kokoaikaisesti että osa-aikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden osalta. Työaikakirjanpito olisi tärkein palkkakustannusten todentamisen väline yksikkökustannusmallissa.

Yksikkökustannusmallia sovellettaessa hankkeen tosiasiallisia palkkakustannuksia ei todennettaisi hankkeen kirjanpidon otteella.

Tuen saajan olisi kiinnitettävä erityistä huomiota tuen maksamista koskevien hakemusten yhteydessä toimitettavien hankkeen seurantaraporttien ja loppuraportin sisällölliseen kattavuuteen, jotta välittävä toimitus voisi konkreettisesti seurata ja varmistua hankkeen edistymisestä sekä hankkeen laadullisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Pykälän 4 momentin mukaan hankkeen tukikelpoisina palkkakustannuksina voitaisiin korvata tukipäätöksen mukaiseen hankehenkilöstöön kuuluvan henkilön palkkakustannukset, jotka lasketaan kertomalla 1 momentissa tarkoitettu yksikkökustannus hyväksyttävillä tunneilla. Momentin mukaan tukikelpoisten palkkakustannusten laskentaan olisi käytettävä vain työskenneltyjä tunteja. Vuosiloman ja vapaajaksojen kustannukset sisältyisivät jo yksikkökustannuksen laskentaan.

Edelleen 4 momentissa säädettäisiin siitä, että työskenneltyjen tuntien lisäksi tukikelpoisten palkkakustannusten laskentaan voitaisiin käyttää sairausloman ajan ja perhevapaan ajan tunteja vain siltä osin kuin tunneista on aiheutunut kustannuksia tuen saajalle ja tuen saaja ei ole saanut eikä ole oikeutettu saamaan niistä korvausta muualta. Olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että yksikkökustannusmallissa tukikelpoiset palkkakustannukset lasketaan hyväksyttävien yksiköiden, eli tässä tapauksessa hyväksyttävien tuntien perusteella, tosiasiallisten kustannusten sijaan.

Komission tiedonannon 27.5.2021: Ohjeet yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytöstä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen puitteissa – tarkistettu versio 2021/C 200/01 mukaan: ”Sairausloma voidaan ilmoittaa henkilöstökustannuksina, jos tuen saaja vastaa niihin liittyvistä kustannuksista (eli ne aiheutuvat tuen saajalle). Jos kustannuksista vastaa kolmas osapuoli (esim. pitkäaikainen sairausloma, jonka kustannukset kattaa sosiaaliturvajärjestelmä) tai jos kyseessä on palkaton loma tai poissaolo (esim. perusteeton poissaolo), josta ei aiheudu tuensaajalle kustannuksia, vastaavia tunteja tai työpäiviä ei pitäisi ottaa huomioon määritettäessä tukikelpoisia henkilöstökustannuksia, jotka voidaan ilmoittaa. Tämä johtuu siitä, että näissä tapauksissa tuen saajalle ei aiheudu kustannuksia. Jos sairauslomalla (tai muunlaisella lomalla) olevan henkilön sijaisesta aiheutuu henkilöstökustannuksia, nämä henkilöstökustannukset ovat kuitenkin tukikelpoisia (eli vastaavat tehdyt työtunnit lasketaan tukikelpoisten henkilöstökustannusten laskemista varten). ”

Kokoaikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevän henkilön sairausloma-ajan osalta maksuun voitaisiin hakea enintään omavastuuajasta vastaavien tuntien perusteella lasketut palkkakustannukset. Sairauspäivärahan omavastuuajasta säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004). Sairauspäivärahan omavastuuajasta sekä myös perhevapaista on saatavilla lisätietoa Kelan internet -sivustolla.

Osa-aikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevän henkilön sairausloman ajan osalta maksuun voitaisiin hakea palkkakustannukset vastaavalla periaatteella kuin kokoaikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevän henkilön osalta. Osa-aikaisen henkilön sairausloman ajan osalta palkkakustannukset laskettaisiin kuitenkin tukipäätöksessä hyväksytyyn työaikaosuuteen suhteutettuna.

Sellaiset tunnit, joihin tuen saaja on oikeutettu saamaan korvausta muualta, voitaisiin vähentää tuen maksamista koskevasta hakemuksesta jo ennalta ennen korvauksen saamista, siltä osin kuin se on luotettavasti mahdollista.

Hankkeelle kohdenneet sairausloman ajan ja perhevapaan ajan tunnit lasketaan mukaan pykälän 5 momentissa tarkoitettuun hankkeen toimintavuosikohtaiseen hyväksyttävien työtuntien enimmäismäärään, jota ei voi ylittää edellä mainittujen poissaolojaksojen vuoksi. Jos tehtävää hoitaa sairausloman tai perhevapaan aikana sijainen, tukikelpoisina kustannuksina voidaan hyväksyä vain yhden henkilön palkkakustannukset, eli joko sijaisen tai sairauslomalla taikka perhevapaalla olevan henkilön palkkakustannukset.

Pykälän 5 momentin mukaan hyväksyttävien työtuntien määrä ei saa minään hankkeen toimintavuotena ylittää kokoaikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden osalta 1720 tuntia ja osa-aikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden osalta 1720 tunnista tukipäätöksessä hyväksytyä hanketta koskevan työn osa-aikaisuutta vastaavalla prosentiosuudella laskettua tuntimäärää. Säännös perustuu yleisasetuksen 55 artiklan 3 kohtaan. Enimmäistuntimäärän ylittävistä työtunneista aiheutuneet palkkakustannukset eivät ole tukikelpoisia. EURA 2021 -järjestelmä seuraa toimintavuosikohtaisen tuntimäärän kertymistä tuen maksamista koskevissa hakemuksissa ja estää sen ylittämisen.

Esimerkiksi, jos henkilö työskentelee 50 prosentin työaikaosuudella hankkeelle, käytettäisiin tämän henkilön osalta 860 tunnin toimintavuosikohtaista enimmäistuntimäärää.

Toimintavuodella tarkoitettaisiin hankkeen aloituspäivämäärästä seuraavaa yhden vuoden mittaista viitejaksoa eli 12 kuukauden peräkkäistä jaksoa ja sitä seuraavia 12 kuukauden jaksoja. Jos hankkeen toteuttamisaika tai viimeinen toimintavuosi on alle 12 kuukautta, työtuntien enimmäismäärä suhteutetaan kuukausien määrään. Esimerkiksi kokoaikaisesti hankkeelle työskentelevän henkilön osalta hyväksyttävien työtuntien enimmäismäärä hankkeessa, jonka toteuttamisaika on yhdeksän kuukautta, olisi 1290.

Pykälän 6 momentin mukaan välittävä toimielin voisi tuen saajan muutoshakemuksesta ja tuen saajan esittäjästä perustellusta syystä muuttaa tukipäätöksessä hankehenkilöstöön hyväksytyyn tehtävän tuntiperusteisen yksikkökustannuksen määrää, jos muutos yksikkökustannuksen perusteena olevissa vuotuisissa palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksissa ilman sivukuluja ja lomarahaa olisi yli kymmenen prosenttia tukihakemuksessa ilmoitetusta ja tukipäätöksellä vahvistetusta määrästä. Tarkoituksena on, että palkan merkittävästi

muuttuessa voitaisiin yksikkökustannuksen määrä laskea uudestaan. Tämä edellyttäisi kuitenkin aina tuen saajalta muutoshakemusta perusteluineen sekä välittävän toimielimen harkintaa myös suhteessa hankkeen kokonaiskustannusarvioon. Henkilön vaihtuessa tukipäätöksessä hankehenkilöstöön hyväksytyssä tehtävässä, yksikkökustannuksen määrän tarkistus olisi mahdollista, mikäli hakemuksessa ilmoitettuihin ja tukipäätöksessä hyväksytyihin palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksiin ilman sivukuluja ja lomarahaa tulisi yli kymmenen prosentin muutos aiempaan verrattuna. Tällöinkin yksikkökustannuksen määrän tarkistus edellyttäisi välittävän toimielimen harkintaa myös suhteessa hankkeen kokonaiskustannusarvioon ja muutospäätöstä. Uusi yksikkökustannus olisi voimassa aikaisintaan muutoshakemuksen vireilletulosta alkaen.

7 § Palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen sekä prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista ja lomarahasta

Tässä pykälässä säädettäisiin palkkakustannusten korvaustavasta, jota käytettäisiin kun 6 §:n mukaista palkkakustannusten yksikkökustannusmallia ei sovelleta hankkeessa. Pykälässä tarkoitettussa palkkakustannusten korvaustavassa yhdistetään palkkakustannusten, mukaan lukien vuosiloma-ajan ja vapaajaksojen palkkojen, korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneiden ja maksettujen tukikelpoisten kustannusten perusteella sekä yksinkertaistetulla kustannusmallilla korvattavat lakiin perustuvat työnantajan sivukulut ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvat lomarahat.

Ohjelmakautta 2021–2027 koskevan yritystukilain nojalla rahoitettavissa yrityksen kehittämisavustuksissa ja toimintaympäristön kehittämisavustuksissa sovellettaisiin aina tässä pykälässä tarkoitettua palkkakustannusten korvaustapaa.

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi päättää, että hankkeen palkkakustannukset ilman sivukuluja ja lomarahaa korvataan tosiasiallisesti aiheutuneiden ja maksettujen tukikelpoisten kustannusten perusteella. Palkkakustannuksilla ilman sivukuluja ja lomarahaa tarkoitettaisiin tämän asetuksen mukaisia tukikelpoisia palkkakustannuksia ilman lakiin perustuvia työnantajan sivukuluja ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvia lomarahoja. Tällöin lakiin perustuvat työnantajan sivukulut ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvat lomarahat korvattaisiin tuen saajalle keskimääräisenä prosenttimääräisenä osuutena palkkakustannuksista ilman sivukuluja ja lomarahaa.

Hallintoviranomainen vahvistaisi edellä tarkoitettut prosenttiosuudet (vakiosivukuluprosenttiosuus) päätöksellään erikseen. Hallintoviranomainen vahvistaisi sovellettavat vakiosivukuluprosenttiosuudet erikseen 1) ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstölle, jolle ei virka- tai työehtosopimuksen perusteella tule maksettavaksi lomarahaa ja 2) muulle hankehenkilöstölle.

Prosenttiosuudet ovat voimassa kulloinkin vahvistetun suuruisina. Hankkeeseen on sovellettava koko sen toteuttamisajan tukipäätöksen tekopäivänä voimassaolevia prosenttiosuuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan käytettäessä tässä pykälässä säädettyä palkkakustannusten korvaustapaa, vuosiloma-ajan ja vapaajaksojen palkkakustannukset olisivat tukikelpoisia siltä osin kuin palkat on ansaittu hankkeen tukipäätöksen mukaisena toteuttamisaikana ja tosiasiallisesti maksettu työntekijälle tuen maksamista koskevan hakemuksen jättämiseen mennessä.

Selvyiden vuoksi todettakoon, että hankkeen viimeisen tuen maksamista koskevan hakemuksen osalta tukikelpoisia olisivat sellaiset hankkeen tukipäätöksen mukaisena toteuttamisaikana aiheutuneet vuosiloma-ajan ja vapaajaksojen palkkakustannukset, jotka on tosiasiallisesti maksettu työntekijälle viimeistään viimeisen tuen maksamista koskevan hakemuksen jättämiseen mennessä. Hankkeen tuen saajan olisi voitava osoittaa tuen maksamista koskevaan hakemukseen liitettyllä kirjanpidon otteella, että kustannukset on tosiasiallisesti maksettu hankkeen työntekijälle. Varauksena esitettäviä kustannuksia, joita tuen saaja ei ole vielä tosiasialli-

sesti maksanut työntekijälle, ei hyväksyttäisi lainkaan. Säännöksen tarkoituksena ei ole rajata muuhun sovellettavaan lainsäädäntöön, kuten vuosilomalakiin, perustuvia työntekijöiden oikeuksia tai työnantajien velvollisuuksia, vaan ainoastaan rajoittaa tukikelpoiseksi hyväksyttävää osuutta kustannuksista.

Lisäksi momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että sairausloman ajan ja perhevapaan ajalta maksetut palkat olisivat tukikelpoisia siltä osin kuin tuen saaja ei ole saanut eikä ole oikeutettu saamaan niihin korvausta muualta. Korvausten, jotka tuen saaja on saanut muualta tai joihin tuen saaja olisi oikeutettu, vähentäminen tukikelpoisista tosiasiallisiin kustannuksiin perustuvista kustannuksista vastaa aiempaa tukikelpoisuussääntelyä. Korvaus on vähennettävä ja ainoastaan erotuksen osuus kustannuksista on tukikelpoista. Muualta saatavilla korvauksilla tarkoitetaan tässä tapauksessa erityisesti Kelan työnantajalle maksamia korvauksia ja palautuksia.

Korvauksia on käsitelty edellä 6 §:n perusteluissa. Selvyyden vuoksi todettakoon kuitenkin erona 6 §:n mukaiseen palkkakustannusmalliin, että tässä pykälässä tarkoitettussa palkkakustannusten korvaustavassa vähennettävä korvaus (erotus) käsitellään tosiasiallisten kustannusten perusteella, kun 6 §:ssä tukikelpoiset kustannukset lasketaan hyväksyttävien yksiköiden eli tuntien perusteella.

Jos tehtävää hoitaa sairausloman tai perhevapaan aikana sijainen, tukikelpoisina kustannuksina voidaan hyväksyä vain yhden henkilön palkkakustannukset, eli joko sijaisen tai sairauslomalla taikka perhevapaalla olevan henkilön palkkakustannukset.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi uusi yleisasetuksen 55 artiklan 5 kohtaan perustuva säännös, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa osa-aikaisen hankehenkilöstön palkkakustannusten käsittelyä. Momentin mukaan osa-aikaisesti hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden palkkakustannukset olisi laskettava yleisasetuksen 55 artiklan 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla kiinteänä prosenttiosuutena tukikelpoisista palkkakustannuksista hankkeeseen kuukausittain käytetyn kiinteän työaikaosuuden perusteella. Tuen hakijan olisi vahvistettava työntekijäkohtainen kiinteä prosenttiosuus osana tukihakemustaan.

Edellä mainitun kiinteän työaikaosuuden olisi perustuttava työntekijän koko hankkeen aikana hankkeelle tekemän työn arvioituun keskimääräiseen prosenttiosuuteen. Todellinen työaika voisi kuitenkin vaihdella maksauskausien välillä. Välittävä toimielin hyväksyisi harkintavaltansa puitteissa kiinteän työaikaosuuden tukipäätöksellä. Edellä tarkoitettu tuen saajan vahvistama työntekijäkohtainen kiinteä prosenttiosuus, jonka välittävä toimielin on tukipäätöksellään hyväksynyt, olisi voimassa aina kulloinkin voimassaolevan suuruisena. Mikäli kiinteä keskimääräinen vahvistettu prosenttiosuus muuttuu hankkeen toteuttamisaikana, tuen saajan olisi toimitettava päivitetty tiedot ja muutoshakemus välittäväälle toimielimelle.

Tässä pykälässä tarkoitettussa palkkakustannusten korvaustavassa tuen saajalla ei olisi velvollisuutta ottaa käyttöön erillistä työaikakirjanpitoa palkkakustannusten tukikelpoisuuden todentamiseksi perustuen yleisasetuksen 55 artiklan 5 kohtaan. Tuen saajalla ei siten olisi erillistä työaikakirjanpidon vaatimusta tässä pykälässä tarkoitettussa palkkakustannusten korvaustavassa kokoaikaisen eikä osa-aikaisen hankehenkilöstön osalta.

Tuen saajan olisi kiinnitettävä erityistä huomiota tuen maksamista koskevien hakemusten yhteydessä toimitettavien hankkeen seurantaraporttien ja loppuraportin sisällölliseen kattavuuteen, jotta välittävä toimielin voisi konkreettisesti seurata ja varmistua hankkeen edistymisestä sekä hankkeen laadullisten tavoitteiden saavuttamisesta.

8 § Prosenttimääräinen korvaus kehittämishankkeen muista kuin palkkakustannuksista

Pykälässä säädettäisiin kustannusmallista, jossa kaikki muut kehittämishankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin hankehenkilöstön palkkakustannukset korvataan summalla, joka on 40 prosenttia 6 §:n mukaisista palkkakustannusten yksikkökustannuksista tai 7 §:n mukaisesti hyväksyttävistä palkkakustannuksista.

Tämän pykälän mukaista prosenttimääräistä korvausta eli flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin maakuntien liittojen Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain

9 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin alueellisen kehittämistuen kehittämishankkeisiin ja b alakohdassa tarkoitettuihin opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin kehittämishankkeisiin.

Edelleen tämän pykälän mukaista kustannusmallia sovellettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain 12 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviin kehittämishankkeisiin ja b alakohdassa tarkoitettuihin liikenteeseen ja infrastruktuuriin liittyviin kehittämishankkeisiin.

Kustannusmallia sovellettaisiin myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan sosiaalirahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyviin kehittämishankkeisiin.

Kustannusmalli perustuu yleisasetuksen 56 artiklan 1 kohtaan. Koska prosenttimääräinen korvaus lasketaan hankehenkilöstön palkkakustannuksista, hankehenkilöstön ja sen palkkojen määrittely on erityisen tärkeää ennen tuen myöntämistä. Palkkakustannuksiin sovellettaisiin asetuksen 5 §:ää sekä sen lisäksi joko 6 §:ää tai 7 §:ää. Hankehenkilöstön palkkakustannuksiin ei voi sisältyä hankintakustannuksia ulkoistetuista työpalveluista eikä muille kuin tukipäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja tai palkkioita.

Tuen hakijan ja saajan ei tarvitse yksilöidä prosenttimääräisinä hyväksyttäviä kustannuksia hankehakemuksen ja tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä eikä myöskään esittää niitä koskevia kirjanpidon tositteita viranomaiselle. Tuen hakijan on kuitenkin kuvattava tukihakemuksen sisällöllisessä kuvauksessa hankkeen toteuttaminen niin yksityiskohtaisesti, että välittävä toimielin voi arvioida hankkeen tarkoituksenmukaisen toteuttamisen. Ostopalveluiden osalta tukihakemuksessa on kuvattava ainakin hankkeessa suunnitellut vähintään kansallisen kynnsarvon ylittävät hankinnat. Tuen saajan olisi varmistettava, että hankkeeseen sisältyy hankkeen tarkoituksenmukaisen toteuttamisen kannalta tarvittavat ja riittävät ostopalvelut, esimerkiksi ulkopuolinen konsultointi. Hankinnoissa olisi mahdollisuuksien mukaan myös edistettävä innovatiivisia julkisia hankintoja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ohjelma-asiakirjan mukaisesti.

Tuen saajan olisi myös noudatettava hankkeen viestintää koskevia velvoitteita tukipäätöksen ehtojen mukaisesti ja varattava riittävä osuus hankkeen rahoituksesta viestintätoimenpiteisiin.

Tämän pykälän mukaista prosenttimääräistä korvausta käytettäisiin ensisijaisena niin kutsuttuna flat rate -kustannusmallina edellä mainituissa rahoituslain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan a ja b alakohdassa ja 12 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa kehittämishankkeissa. Ensisijaisuus ei kuitenkaan koskisi sellaisia hankkeita, joita rahoitetaan tämän asetuksen 14 §:n mukaisella kertakorvausmenettelyllä. Tämän pykälän mukaista flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin hankkeisiin, joissa on hankehenkilöstön palkkakustannuksia. Ensisijaisuutta koskevista poikkeuksista koskien sellaisia hankkeita, joissa on erityisen paljon ostopalveluista aiheutuvia kustannuksia tai matkakustannuksia, säädetään 9 §:ssä ja 11 §:ssä.

Tukipäätöksen mukaista kustannusmallia sovellettaisiin hankkeeseen koko sen toteuttamisajan. Selvyyden vuoksi todettakoon, että vaikka hankkeen kustannusrakenne muuttuisikin hankkeen toteutuksen aikana, tukipäätöksen mukaista kustannusmallia ei olisi mahdollista muuttaa myöhemmin myöskään muutospäätöksellä.

9 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi päättää tuen saajan hakemuksesta, että Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa rahoituslain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan a ja b alakohdassa ja 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa kehittämishankkeissa prosenttimääräisenä korvauksena hyväksytään 7 prosenttia hankkeen 2 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä välittömistä kustannuksista. Kustannusmalli perustuu yleisasetuksen 54 artiklan a alakohtaan.

Tämän pykälän mukaista prosenttimääräistä korvausta eli flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin maakuntien liittojen Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin alueellisen kehittämistuen kehittämishankkeisiin ja b alakohdassa tarkoitettuihin opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin kehittämishankkeisiin.

Edelleen tämän pykälän mukaista kustannusmallia sovellettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain 12 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviin kehittämishankkeisiin ja b alakohdassa tarkoitettuihin liikenteeseen ja infrastruktuuriin liittyviin kehittämishankkeisiin.

Mikäli samaan hankkeeseen sisältyy myös investointitoimia, niihin sovellettaisiin tämän asetuksen 10 §:ää.

Tämän pykälän mukaista flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin toissijaisena flat rate -kustannusmallina 8 §:ssä tarkoitettuun 40 prosentin flat rate -malliin nähden. Tämän pykälän mukaista kustannusmallia sovellettaisiin ensinnäkin hankkeisiin, joissa ei ole lainkaan hankehenkilöstön palkkakustannuksia ja joihin 8 §:ssä tarkoitettu hankehenkilöstön palkkakustannusten perusteella laskettava 40 prosentin flat rate -kustannusmalli ei sen vuoksi sovellu. Lisäksi tämän pykälän mukainen 7 prosentin flat rate -kustannusmalli voitaisiin hyväksyä sellaisiin palkkakustannuksia sisältäviin hankkeisiin, joissa ostopalveluista aiheutuvien kustannusten tai matkakustannusten osuus on hankkeen sisällöstä johtuvista syistä niin merkittävä, että hankkeen tarkoituksenmukainen toteuttaminen ei olisi mahdollista 8 §:ssä tarkoitettua 40 prosentin flat rate -kustannusmallia käyttäen. Kustannusmallin hyväksymisen edellytyksenä olisi tällöin, että välittävän toimielimen tukipäätöksessä hyväksymässä hankesuunnitelmassa hankkeen ostopalveluista aiheutuvat kustannukset ovat vähintään 30 prosenttia hankehenkilöstön palkkakustannuksista tai matkakustannukset ovat vähintään 20 prosenttia hankehenkilöstön palkkakustannuksista. Palkkakustannuksiin sovellettaisiin asetuksen 5 §:ää sekä sen lisäksi joko 6 §:ää tai 7 §:ää.

Tukipäätöksen mukaista kustannusmallia sovellettaisiin hankkeeseen koko sen toteuttamisajan. Selvyiden vuoksi todettakoon, että vaikka hankkeen kustannusrakenne muuttuisikin hankkeen toteutuksen aikana, tukipäätöksen mukaista kustannusmallia ei olisi mahdollista muuttaa myöhemmin myöskään muutospäätöksellä.

Pykälän 2 momentissa olisi tyhjentävä luettelo kustannuksista, jotka voidaan korvata välittöminä kustannuksina. Tyhjentävällä luettelolla tarkoitettaisiin, että muita kuin luetteloon kuuluvia kustannuksia ei voida korvata hankkeen välittöminä kustannuksina. Välittömillä kustannuksilla tarkoitettaisiin tässä tapauksessa sekä 2 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti yksikkökustannuksina korvattavia kustannuksia että mainitun momentin 4 kohdan mukaisesti tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia. Yksikkökustannusten todentamiseen sovellettaisiin, mitä tässä asetuksessa asiasta säädetään, erityisesti 6 ja 13 §:ssä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavat kustannukset on todennettava kirjanpidon tositteilla. Niihin sovelletaan yleisasetuksessa, rahastokohtaisissa asetuksissa ja tässä asetuksessa säädettyjä tukikelpoisuussäännöksiä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia ei hyväksytä laskennallisina kustannuksina, vaan kustannusten suora yhteys hankkeeseen on osoitettava kirjanpidon tositteilla.

Välittömillä kustannuksilla, pois lukien palkkakustannukset, joista säädetään erikseen 5–7 §:ssä, tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät välittömästi hankkeen kohderyhmälle tai hankkeeseen osallistuville organisaatioille kohdennettuihin tai muihin hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisiin hankkeen sisällöllisiin toimenpiteisiin ja ovat välttämättömiä hankkeen sisällölliseksi toteuttamiseksi. Tuen saajan organisaatioon tai hankehenkilöstöön liittyvät hallinnolliset kustannukset ovat sen sijaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia.

Selvyiden vuoksi todettakoon, että välittömät kustannukset kohdistuvat aina suoraan hankkeeseen, eikä välittöminä kustannuksina voi esittää vain osaksi hankkeeseen kohdistuvia tai jyvitettyjä kuluja taikka tuen saajien väliseen laskutukseen perustuvia kustannuksia.

Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä 6 §:n mukaiset hankehenkilöstön palkkakustannusten yksikkökustannukset tai 7 §:n mukaiset hyväksyttävät palkkakustannukset. Hankehenkilöstön palkkakustannuksiin sovellettaisiin lisäksi 5 §:ää. Hankehenkilöstön palkkakustannuksiin ei voi sisältyä hankintakustannuksia ulkoistetuista työpalveluista eikä muille kuin tukipäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja tai palkkioita.

Momentin 2 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut. Ostopalveluina voitaisiin hyväksyä esimerkiksi hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvistä konsultointi- tai muista asiantuntijapalveluista aiheutuvat kustannukset, jotka ovat osa hankkeen sisällöllisiä hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ja joilla on suora yhteys hankkeen tavoitteisiin. Ostopalveluihin kuuluisivat myös palvelun tuottajan palvelun tarjoamisesta hankkeelle aiheutuvat matkakustannukset.

Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvina ostopalveluina voitaisiin hyväksyä myös hankkeen kohderyhmälle järjestettäviin koulutuksiin, valmennuksiin, seminaareihin, teemapäiviin tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin liittyvät seminaaripaketit, tilaisuuksien tarjoiluista aiheutuvat kustannukset tai vastaavat ulkopuoliselta ostopalveluna hankittavat järjestelyt. Ostopalveluihin kuuluisivat myös esimerkiksi kohderyhmälle järjestetystä tilausbussista tai vuokra-autosta aiheutuvat kustannukset.

Ostopalveluissa voitaisiin lisäksi hyväksyä hankehenkilöstön osallistumismaksut messuille tai vastaaviin tilaisuuksiin, jos osallistuminen kuuluu hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen, kuten esimerkiksi hankkeen tulosten esittely omalla messuosastolla.

Momentin 3 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Tässä kohdassa ei tarkoitettaisi palkkakustannuksia, joita voidaan hyväksyä hankkeen kustannuksiksi ainoastaan 5–7 §:ssä säädetyn mukaisesti tukipäätöksen palkkakustannuksia koskevassa kustannuslajissa.

Momentin 4 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset pois lukien enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvien matkojen matkakustannukset. Hankkeesta aiheutuvina matkakustannuksina voitaisiin hyväksyä hankehenkilöstön matkakustannusten lisäksi kohderyhmän ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien matkakustannuksia ja muita hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä matkakustannuksia, joiden on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset. Matkustamista koskeva suunnitelma tulisi kuvata hankesuunnitelmassa. Matkakustannuksiin sovellettaisiin lisäksi joko 13 §:ää tai 17 §:ää. Enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvat matkojen matkakustannukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia, eikä niitä voitaisi hyväksyä hankkeen välittöminä kustannuksina.

Momentin 5 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat materiaalit ja tarvikkeet.

Momentin 6 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä sellaisen koneen tai laitteen enintään 3 000 euron hankintakustannukset, jota ei voida pitää investointina. Euromääräinen raja olisi kone- ja laitekohtainen. Koneiden ja laitteiden on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä ja niiden on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset.

Momentin 7 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina hyväksyttäisiin välittävän toimielimen tukipäätöksessä edellyttämästä hankkeen tilintarkastuksesta aiheutuvat kustannukset. Mikäli välittävä toimielin edellyttää, että hankkeen tuen saaja teettää hankkeeseen tilintarkastuksen, sitä koskevat ehdot on otettava hankkeen tukipäätökseen rahoituslain 21 §:n mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan hankkeen muut kuin 2 momentissa tarkoitetut kustannukset korvataan prosenttimääräisinä. Momentissa olisi luettelo niistä kustannuksista, jotka ainakin korvattaisiin prosenttimääräisinä eli flat rate -kustannusmallilla. Toisin kuin välittömien kustannusten luettelo 2 momentissa, prosenttimääräisinä korvattavien kustannusten luettelo ei olisi tyhjentävä. Sillä, että luettelo ei olisi tyhjentävä tarkoitettaisiin, että kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin 2 momentissa tarkoitetut välittömät kustannukset korvattaisiin prosenttimääräisinä eli flat rate -kustannusmallilla. Tuen saajan ei tarvitse yksilöidä prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia hankehakemuksen ja tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä eikä myöskään esittää niitä koskevia kirjanpidon tositteita viranomaiselle.

Momentin 1 kohdan mukaan tällaisiin kustannuksiin kuuluvat hankehenkilöstön työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Koska työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia ei tällöin erikseen yksilöidä tai todenneta hankkeen tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä, tarkoittaa tämä sitä, että myöskään niihin liittyviä Kela-palautuksia ei vähennetä erikseen hankkeen kustannuksista.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat hankehenkilöstön käyttöön varatuista toimitiloista aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin erityisesti toimitilojen vuokrakustannuksia sekä muita toimitiloista aiheutuvia kustannuksia kuten sähkö-, vesi- ja siivouskustannuksia. Prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös hankehenkilöstön käyttöön varatuista koneista, laitteista ja kalustosta aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin hankehenkilöstön hankkeen hallinnointia varten tarvitsemien koneiden, laitteiden ja kaluston hankinta-, vuokra- ja leasingkuluja, poistoja sekä korjaus- ja huolto-kustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös kirjanpito-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallintokustannuksia voivat olla esimerkiksi tuen saajaorganisaation yhteiset taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinnointiin tarvitsemista toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja internetkustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilulukulut.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin. Kaikki yleisluontoisten seminaarien, hankehenkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvien koulutusten ja tuen saajan tai hankkeen toimialaan yleisesti liittyvien tilaisuuksien osallistumismaksut, joilla ei ole suoraa yhteyttä hankkeessa toteutettaviin sisällöllisiin toimenpiteisiin, kuuluvat prosenttimääräisinä korvattaviin kustannuksiin.

Momentin 5 kohdan mukaan hankkeelle asetetun ohjausryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset kuten kokouskulut, asiantuntijoiden palkkiot ja muut korvaukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Mikäli hankkeessa edellytetään ohjausryhmän perustamista, välittävän toimieliimen on otettava sitä koskevat ehdot rahoituslain 21 §:n mukaisesti tukipäätökseen. Hankkeen ohjausryhmästä säädetään rahoituslain 26 §:ssä.

Momentin 6 kohdan mukaan enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvien matkojen matkakustannukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Näillä kustannuksilla tarkoitetaan hankehenkilöstön sekä kohderyhmän tai hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien kotimaan paikallismatkoista aiheutuvia matkakustannuksia.

10 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa investointihankkeissa

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimieliin voisi päättää, että Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa rahoituslain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa kehittämishankkeeseen sisältyvissä investoinneissa sekä mainitun kohdan b ja c alakohdassa ja

mainitun lain 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa investointihankkeissa prosenttimääräisenä korvauksena hyväksytään 1,5 prosenttia hankkeen 2 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä välittömistä investointikustannuksista. Kustannusmalli perustuu yleisasetuksen 54 artiklan a alakohtaan.

Tämän pykälän mukaista prosenttimääräistä korvausta eli flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin investointihankkeisiin. Mikäli samaan hankkeeseen sisältyy myös kehittämistoimia, niihin sovellettaisiin tämän asetuksen 9 §:ää.

Pykälän 2 momentissa olisi tyhjentävä luettelo kustannuksista, jotka voidaan korvata välittömänä investointikustannuksina. Välittömät investointikustannukset korvattaisiin tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen. Nämä kustannukset todennetaan kirjanpidon tositteilla. Niihin sovelletaan yleisasetuksessa ja tässä asetuksessa säädettyjä tukikelpoisuussäännöksiä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia ei voida hyväksyä laskennallisina kustannuksina, vaan kustannusten suora yhteys hankkeeseen on osoitettava kirjanpidon tositteilla.

Välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät välittömästi hyväksytyyn hankesuunnitelman mukaisiin hankkeen sisällöllisiin toimenpiteisiin ja ovat välttämättömiä hankkeen sisällölliseksi toteuttamiseksi. Tuen saajan organisaatioon liittyvät hallinnolliset kustannukset ovat sen sijaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että välittömät kustannukset kohdistuvat aina suoraan hankkeeseen, eikä välittömänä kustannuksina voi esittää vain osaksi hankkeeseen kohdistuvia tai jyvitettyjä kuluja taikka tuen saajien väliseen laskutukseen perustuvia kustannuksia.

Momentin 1 kohdan mukaan välittömänä investointikustannuksina voitaisiin korvata hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvien koneiden ja laitteiden hankinta-, leasing-, vuokra- ja asennuskustannukset sekä koneiden ja laitteiden käyttöönottokoulutuksista aiheutuvat kustannukset. Käyttöönottokoulutuksilla tarkoitetaan investoinnin käyttöönoton edellyttämää, sen käyttäjille välttämätöntä koulutusta.

Momentin 2 kohdan mukaan välittömänä investointikustannuksina voitaisiin korvata muut kuin 1 kohdassa tarkoitettujen hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat aineelliset ja aineettomat investoinnit.

Momentin 3 kohdan mukaan välittömänä investointikustannuksina voitaisiin korvata hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat materiaalit ja tarvikkeet.

Momentin 4 kohdan mukaan välittömänä investointikustannuksina voitaisiin korvata hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut.

Momentin 5 kohdan mukaan välittömänä investointikustannuksina voitaisiin korvata hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvien rakennusten sekä maa- ja vesialueiden hankinta- ja vuokratkustannukset. Maa- ja vesialueiden hankintakustannuksiin sovellettaisiin 22 §:ää sekä yleisasetuksen 64 artiklaa.

Momentin 6 kohdan mukaan välittömänä kustannuksina voitaisiin korvata myös hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Esimerkiksi hankkeen tukipäätöksen ehdoissa edellytetty rakennuspaikan tiedotuskyltti olisi investointihankkeen tiedotuksesta aiheutuva kustannus. Selvyyden vuoksi todettakoon, että tuotteiden ja palveluiden myynnistä ja markkinoinnista aiheutuvat kustannukset eivät ole tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvia kustannuksia.

Momentin 7 kohdan mukaan välittömänä kustannuksina hyväksyttäisiin välittävän toimielimen tukipäätöksessä edellyttämästä hankkeen tilintarkastuksesta aiheutuvat kustannukset. Mikäli välittävä toimielin edellyttää, että hankkeen tuen saaja teettää hankkeeseen tilintarkastuksen, sitä koskevat ehdot on otettava hankkeen tukipäätökseen rahoituslain 21 §:n mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan hankkeen muut kuin 2 momentissa tarkoitetut kustannukset korvataan prosenttimääräisinä. Momentissa olisi luettelo niistä kustannuksista, jotka ainakin korvattaisiin prosenttimääräisinä eli flat rate -kustannusmallilla. Toisin kuin välittömien kustannusten luettelo 2 momentissa, prosenttimääräisinä korvattavien kustannusten luettelo ei olisi tyhjentävä. Sillä, että luettelo ei olisi tyhjentävä tarkoitettaisiin, että kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin 2 momentissa tarkoitetut välittömät kustannukset korvattaisiin prosenttimääräisinä eli flat rate -kustannusmallilla. Tuen saajan ei tarvitse yksilöidä prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia tukihakemuksen ja tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä eikä myöskään esittää niitä koskevia kirjanpidon tositteita viranomaiselle.

Momentin 1 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattaviin kustannuksiin kuuluvat ennen tukihakemuksen vireilletuloa aiheutuvat hankkeen esivalmistelun kustannukset, viranomaismaksut, ympäristö- ja ilmastovai-
kutusten arvioinnin kustannukset ja muut vastaavat kustannukset. Yleisasetuksen 73 artiklaan perustuen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yleisten valintaperusteiden mukaan edellytyksenä infrastruktuuri-investoinnin sisältävän hankkeen rahoittamiselle on, että infrastruktuuri-investoinnille, jonka odotettu elinkaari on vähintään viisi vuotta, on tehty ilmastokestävyyden arviointi. Momentin 1 kohdassa tarkoitetut kustannukset on erityisesti huomioitu tässä pykälässä säädettävässä prosenttimääräisenä korvauksena hyväksyttävän osuuden suuruudessa (1,5 prosenttia). Momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kustannuksia koskee 3 §:n 2 momentissa säädetty poikkeus, jonka mukaan kyseiset kustannukset ovat tukikelpoisia prosenttimääräisinä eli flat rate -osuudella korvattavina, vaikka ne olisivat aiheutuneet ennen tukihakemuksen vireilletuloa. Myös vastaavat hankkeen toteuttamisaikana aiheutuneet kustannukset korvataan prosenttimääräisinä eli flat rate -osuudella.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat hankkeen hallinnointia varten varatuista toimitiloista aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin erityisesti toimitilojen vuokrakustannuksia sekä muita toimitiloista aiheutuvia kustannuksia kuten sähkö-, vesi- ja siivouskustannuksia. Prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös hankkeen hallinnointia varten varatuista koneista, laitteista ja kalustosta aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin hankkeen hallinnointiin tarvittavien koneiden, laitteiden ja kaluston hankinta-, vuokra- ja leasingkuluja, poistoja sekä korjaus- ja huoltokustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös kirjanpito-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallintokustannuksia voivat olla esimerkiksi tuen saajaorganisaation yhteiset taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankkeen hallinnointia varten tarvittavista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja internetkustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 4 kohdan mukaan hankkeelle asetetun ohjausryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset kuten kokouskulut, asiantuntijoiden palkkiot ja muut korvaukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Mikäli hankkeessa edellytetään ohjausryhmän perustamista, välittävän toimitilimen on otettava sitä koskevat ehdot rahoituslain 21 §:n mukaisesti tukipäätökseen. Hankkeen ohjausryhmästä säädetään rahoituslain 26 §:ssä.

11 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

Välittävä toimitilin voisi päättää tuen saajan hakemuksesta, että Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa rahoituslain 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa kehittämishankkeissa prosenttimääräisenä korvauksena hyväksytään 7 prosenttia hankkeen 2 momentin mukaisista hyväksyttävistä välittömistä kustannuksista. Kustannusmalli perustuu yleisasetuksen 54 artiklan a alakohtaan.

Tämän pykälän mukaista prosenttimääräistä korvausta eli flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettaviin rahoituslain 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyviin kehittämishankkeisiin.

Tämän pykälän mukaista flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin toissijaisena flat rate -kustannusmallina 8 §:ssä tarkoitettuun 40 prosentin flat rate -malliin nähden. Tämän pykälän mukaista 7 prosentin flat rate -kustannusmallia sovellettaisiin ensinnäkin hankkeisiin, joissa ei ole lainkaan hankehenkilöstön palkkakustannuksia ja joihin 8 §:ssä tarkoitettu hankehenkilöstön palkkakustannusten perusteella laskettava 40 prosentin flat rate -kustannusmalli ei sen vuoksi sovellu. Lisäksi tämän pykälän mukainen 7 prosentin flat rate -kustannusmalli voitaisiin hyväksyä sellaisiin palkkakustannuksia sisältäviin hankkeisiin, joissa ostopalveluista aiheutuvien kustannusten tai matkakustannusten osuus on hankkeen sisällöstä johtuvista syistä niin merkittävä, että hankkeen tarkoituksenmukainen toteuttaminen ei olisi mahdollista 8 §:ssä tarkoitettua 40 prosentin flat rate -kustannusmallia käyttäen. Tämän 7 prosentin flat rate -kustannusmallin hyväksymisen edellytyksenä olisi tällöin, että välittävän toimielimen tukipäätöksessä hyväksymässä hankesuunnitelmassa hankkeen ostopalveluista aiheutuvat kustannukset ovat vähintään 30 prosenttia hankehenkilöstön palkkakustannuksista tai matkakustannukset ovat vähintään 20 prosenttia hankehenkilöstön palkkakustannuksista. Palkkakustannuksiin sovellettaisiin asetuksen 5 §:ää sekä sen lisäksi joko 6 §:ää tai 7 §:ää.

Tukipäätöksen mukaista kustannusmallia sovellettaisiin hankkeeseen koko sen toteuttamisajan. Selvyyden vuoksi todettakoon, että vaikka hankkeen kustannusrakenne muuttuisikin hankkeen toteutuksen aikana, tukipäätöksen mukaista kustannusmallia ei olisi mahdollista muuttaa myöhemmin myöskään muutospäätöksellä.

Pykälän 2 momentissa olisi tyhjentävä luettelo kustannuksista, jotka voidaan korvata välittöminä kustannuksina. Tyhjentävällä luettelolla tarkoitettaisiin, että muita kuin luetteloon kuuluvia kustannuksia ei voida korvata hankkeen välittöminä kustannuksina. Välittömillä kustannuksilla tarkoitettaisiin tässä tapauksessa sekä 2 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti yksikkökustannuksina korvattavia kustannuksia että kyseisen momentin 4 kohdan mukaisesti tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia. Yksikkökustannusten todentamiseen sovellettaisiin, mitä tässä asetuksessa asiasta säädetään, erityisesti 6 ja 13 §:ssä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavat kustannukset on todennettava kirjanpidon tositteilla. Niihin sovelletaan yleisasetuksessa, rahastokohtaisissa asetuksissa ja tässä asetuksessa säädettyjä tukikelpoisuussäännöksiä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia ei hyväksytä laskennallisina kustannuksina, vaan kustannusten suora yhteys hankkeeseen on osoitettava kirjanpidon tositteilla.

Välittömillä kustannuksilla, pois lukien palkkakustannukset, joista säädetään erikseen 5–7 §:ssä, tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät välittömästi hankkeen kohderyhmälle tai hankkeeseen osallistuville organisaatioille kohdennettuihin tai muihin hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisiin hankkeen sisällöllisiin toimenpiteisiin ja ovat välttämättömiä hankkeen sisällölliseksi toteuttamiseksi. Tuen saajan organisaatioon tai hankehenkilöstöön liittyvät hallinnolliset kustannukset ovat sen sijaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Selvyyden vuoksi todettakoon, että välittömät kustannukset kohdistuvat aina suoraan hankkeeseen, eikä välittöminä kustannuksina voi esittää vain osaksi hankkeeseen kohdistuvia tai jyvitettyjä kuluja taikka tuen saajien väliseen laskutukseen perustuvia kustannuksia.

Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä 6 §:n mukaiset hankehenkilöstön palkkakustannusten yksikkökustannukset tai 7 §:n mukaiset hyväksyttävät palkkakustannukset. Hankehenkilöstön palkkakustannuksiin sovellettaisiin lisäksi 5 §:ää. Hankehenkilöstön palkkakustannuksiin ei voi sisältyä hankintakustannuksia ulkoistetuista työpalveluista tai muille kuin tukipäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja eikä palkkioita.

Momentin 2 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut. Ostopalveluina voitaisiin hyväksyä esimerkiksi hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvistä konsultointi- tai muista asiantuntijapalveluista aiheutuvat kustannukset, jotka ovat osa

hankkeen sisällöllisiä hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ja joilla on suora yhteys hankkeen tavoitteisiin. Ostopalveluihin kuuluisivat myös palvelun tuottajan palvelun tarjoamisesta hankkeelle aiheutuvat matkakustannukset.

Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvina ostopalveluina voitaisiin hyväksyä myös hankkeen kohderyhmälle järjestettäviin koulutuksiin, valmennuksiin, seminaareihin, teemapäiviin tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin liittyvät seminaaripaketit, tilaisuuksien tarjoiluista aiheutuvat kustannukset tai vastaavat ulkopuoliselta ostopalveluna hankittavat järjestelyt. Ostopalveluihin kuuluisivat myös esimerkiksi kohderyhmälle järjestetystä tilausbussista tai vuokra-autosta aiheutuvat kustannukset.

Ostopalveluissa voitaisiin lisäksi hyväksyä hankehenkilöstön osallistumismaksut messuille tai vastaaviin tilaisuuksiin, jos osallistuminen kuuluu hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen, kuten esimerkiksi hankkeen tulosten esittely omalla messuosastolla.

Ostopalveluissa voitaisiin hyväksyä myös hankkeen kohderyhmän käyttöön tuen saajaorganisaation ulkopuolelta vuorattujen tilojen vuokratkustannukset, joiden on oltava suoraan kohdennettavissa hankkeelle. Jos tila on kohderyhmän käytössä vain osittain, eivät siitä aiheutuvat jyvitettyt kustannukset ole hankkeen välittömiä ostopalveluista aiheutuvia kustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Tässä kohdassa ei kuitenkaan tarkoitettaisi tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvia palkkakustannuksia, joita voidaan hyväksyä hankkeen kustannuksiksi ainoastaan 5–7 §:ssä säädetyn mukaisesti tukipäätöksen palkkakustannuksia koskevassa kustannuslajissa.

Momentin 4 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset pois lukien enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvien matkojen matkakustannukset. Hankkeesta aiheutuvina matkakustannuksina voitaisiin hyväksyä hankehenkilöstön matkakustannusten lisäksi kohderyhmän ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien matkakustannuksia ja muita hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä matkakustannuksia, joiden on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset. Matkustamista koskeva suunnitelma tulisi kuvata hankesuunnitelmassa. Matkakustannuksiin sovellettaisiin lisäksi joko 13 tai 17 §:ää. Enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvat matkojen matkakustannukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia, eikä niitä voitaisi hyväksyä hankkeen välittöminä kustannuksina.

Momentin 5 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat materiaalit ja tarvikkeet.

Momentin 6 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvan koneen tai laitteen enintään 3 000 euron hankintakustannukset, jos hankinta on tarpeellinen hankkeen tavoitteen saavuttamiseksi. Euromääräinen raja olisi kone- ja laitekohtainen. Koneiden ja laitteiden on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä ja niistä aiheutuvien kustannusten on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset. ESR-asetuksen 16 artiklan 1 kohdassa säädetään kustannuksista, jotka eivät ole tukikelpoisia Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavissa hankkeissa. Koneiden ja laitteiden ostot ovat mainittuun artiklan kohtaan perustuen tukikelpoisia kustannuksia vain rajatuissa tapauksissa.

Momentin 7 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina hyväksyttäisiin välittävän toimielimen tukipäätöksessä edellyttämästä hankkeen tilintarkastuksesta aiheutuvat kustannukset. Mikäli välittävä toimielin edellyttää, että hankkeen tuen saaja teettää hankkeeseen tilintarkastuksen, sitä koskevat ehdot on otettava hankkeen tukipäätökseen rahoituslain 21 §:n mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan hankkeen muut kuin 2 momentissa tarkoitettut kustannukset korvataan prosenttimääräisinä. Momentissa olisi luettelo niistä kustannuksista, jotka ainakin korvattaisiin prosenttimääräisinä eli

flat rate -kustannusmallilla. Toisin kuin välittömien kustannusten luettelo 2 momentissa, prosenttimääräisellä korvauksella korvattavien kustannusten luettelo ei olisi tyhjentävä. Sillä, että luettelo ei olisi tyhjentävä tarkoitettaisiin, että kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin 2 momentissa tarkoitettut välittömät kustannukset korvattaisiin prosenttimääräisinä eli flat rate -kustannusmallilla. Tuen saajan ei tarvitse yksilöidä prosenttimääräisellä korvauksella korvattavia kustannuksia hankehakemuksen ja tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä eikä myöskään esittää niitä koskevia kirjanpidon tositteita viranomaiselle.

Momentin 1 kohdan mukaan tällaisiin kustannuksiin kuuluvat hankehenkilöstön työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Koska työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia ei tällöin erikseen yksilöidä tai todenneta hankkeen tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä, tämä tarkoittaa sitä, että myöskään niihin liittyviä Kela-palautuksia ei vähennetä erikseen hankkeen kustannuksista.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat hankehenkilöstön käyttöön varatuista toimitiloista aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin erityisesti toimitilojen vuokrakustannuksia sekä muita toimitiloista aiheutuvia kustannuksia kuten sähkö-, vesi- ja siivouskustannuksia. Prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös hankehenkilöstön käyttöön varatuista koneista, laitteista ja kalustosta aiheutuvat kustannukset, joilla tarkoitettaisiin hankehenkilöstön hankkeen hallinnointia varten tarvitsemien koneiden, laitteiden ja kaluston hankinta-, vuokra- ja leasingkuluja, poistoja sekä korjaus- ja huolto-kustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat myös kirjanpito-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallintokustannuksia voivat olla esimerkiksi tuen saajaorganisaation yhteiset taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinnointiin tarvitsemista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja internetkustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia olisivat hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin. Kaikki yleisluontoisten seminaarien, hankehenkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvien koulutusten ja tuen saajan tai hankkeen toimialaan yleisesti liittyvien tilaisuuksien osallistumismaksut, joilla ei ole suoraa yhteyttä hankkeen toimenpiteisiin, kuuluvat prosenttimääräisinä korvattaviin kustannuksiin.

Momentin 5 kohdan mukaan hankkeelle asetetun ohjausryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset kuten kokouskulut, asiantuntijoiden palkkiot ja muut korvaukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Mikäli hankkeessa edellytetään ohjausryhmän perustamista, välittävän toimieliimen on otettava sitä koskevat ehdot rahoituslain 21 §:n mukaisesti tukipäätökseen. Hankkeen ohjausryhmästä säädetään rahoituslain 26 §:ssä.

Momentin 6 kohdan mukaan enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvien matkojen matkakustannukset olisivat prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia. Näillä kustannuksilla tarkoitetaan hankehenkilöstön sekä kohderyhmän tai hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien kotimaan paikallismatkoista aiheutuvia matkakustannuksia.

12 § Prosenttimääräiset korvaukset Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavissa vähävaraisten aineellisen avun hankkeissa

Vähävaraisten aineellisen avun hankkeisiin myönnettävästä tuesta ja aineellisen avun tukikelpoisista kustannuksista säädetään ESR -asetuksen III luvussa. Aineellisen avun kohteet ja tuettavat alueet määritellään tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ohjelma-asiakirjassa. Vähävaraisten aineellisen avun hankkeista säädetään rahoituslain 15 §:ssä. Tässä pykälässä säädetäisiin ESR-asetusta täydentävästi ja täsmentävästi vähävaraisten aineellisen avun hankkeisiin sovellettavista kustannusmalleista ja kustannusten tukikelpoisuudesta.

Pykälässä säädettäisiin Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettaviin rahoituslain 15 §:ssä tarkoitettuihin vähävaraisten aineellisen avun hankkeisiin sovellettavista prosenttimääräisistä korvauksista, eli flat rate -kustannusmalleista.

Pykälän 1 momentissa olisi tyhjentävä luettelo kustannuksista, jotka voidaan korvata vähävaraisten aineellisen avun hankkeen välittöminä kustannuksina. Välittömät kustannukset korvattaisiin tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen. Nämä kustannukset on todennettava kirjanpidon tositteilla. Niihin sovelletaan yleisasetuksessa, ESR-asetuksessa ja tässä asetuksessa säädetyt tukikelpoisuussääntöjä. Tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen korvattavia kustannuksia ei hyväksytä laskennallisina kustannuksina, vaan kustannusten suora yhteys hankkeeseen on osoitettava kirjanpidon tositteilla.

Välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät välittömästi hyväksytyyn hankesuunnitelman mukaisiin hankkeen sisällöllisiin toimenpiteisiin ja ovat välttämättömiä hankkeen sisällölliseksi toteuttamiseksi. Tuen saajan organisaatioon tai sen henkilöstöön liittyvät hallinnolliset kustannukset ovat sen sijaan prosenttimääräisellä korvauksella korvattavia kustannuksia.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että välittömät kustannukset kohdistuvat aina suoraan hankkeeseen, eikä välittöminä kustannuksina voi esittää vain osaksi hankkeeseen kohdistuvia tai jyvitettyjä kuluja taikka tuen saajien väliseen laskutukseen perustuvia kustannuksia.

Momentin 1 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin korvata elintarvikkeiden ostokustannukset.

Momentin 2 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin korvata perushyödykkeiden ostokustannukset pois lukien käytettyinä hankitut tavarat.

Momentin 3 kohdan mukaan välittöminä kustannuksina voitaisiin korvata 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden hankinnasta johtuvat kuljetuksesta vähävaraisille jakamista varten aiheutuneet kustannukset. Selvyyden vuoksi todettakoon, että hankinnasta johtuvilla kuljetuskustannuksilla tarkoitettaisiin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden hankintasopimukseen mahdollisesti sisältyviä kuljetuskustannuksia. Kaikki muut kuljetuskustannukset korvattaisiin 3 momentissa tarkoitettulla prosenttimääräisellä flat rate -osuudella.

Perushyödykkeiden määritelmä on ESR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa. Mainitun artiklan kohdan mukaan perushyödykkeillä tarkoitetaan tavaroita, jotka täyttävät henkilön ihmisarvoisen elämän perustarpeet, kuten vaatteet, hygieniatuotteet, mukaan lukien naisten hygieniatuotteet, ja koulutarvikkeet.

Elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden ostokustannusten, mukaan lukien niiden kuljetuksesta vähävaraisille jakamista varten aiheutuneiden kustannusten, tukikelpoisuudesta säädetään ESR-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

Elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden ostokustannuksilla tarkoitettaisiin myös elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden ostokorttien hankinnasta aiheutuvia kustannuksia. ESR-asetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti elintarvikkeet ja perushyödykkeet voidaan jakaa vähävaraisille myös ostokorteilla edellyttäen, että ostokortit voidaan lunastaa ainoastaan elintarvikkeina ja perushyödykkeinä. Ostokorttien hankinnasta aiheutuvien kustannusten hyväksymisen edellytyksenä on, että välittävä toimielin on hyväksynyt ne osaksi hanketta tukipäätöksessä.

ESR-asetuksen 19 artiklan mukaisesti tukikelpoisia olisivat vain sellaisten elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden kustannukset, jotka ovat kulutustavaroiden turvallisuutta koskevan Euroopan unionin lainsäädännön mukaisia. Elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden hankinnan valintaperusteisiin on sisällytettävä ilmaston ja ympäristöön liittyvät näkökohdat, etenkin elintarvikkeiden haaskauksen vähentämiseksi. Erityisesti pyritään välttämään ruoka-avun päätymistä hävikkiruuksi ja suosimaan paikallisuutta ja ekologisuutta myös

välttämällä turhia välivaiheita esimerkiksi tuotteiden alkuperässä, varastoinnissa ja kuljetuksissa sekä vähentämällä pakkaus- ja muun kertakäyttömuovin käyttöä. Elintarvikkeiden valinnassa on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon se, miten ne edistävät tasapainoista ruokavaliota.

ESR-asetuksen 22 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan käytettyinä hankittujen tavaroiden kustannukset eivät ole tukikelpoisia. Elintarvikkeet ja perushyödykkeet olisi jaettava vähävaraisille maksutta ESR-asetuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan tuen saajan toteuttamien tai sen puolesta toteutettujen ja tuen saajan ilmoittamien liitännäistoimenpiteiden kustannukset korvattaisiin prosenttimääräisinä. Prosenttimääräisenä korvauksena hyväksytään 7 prosenttia hankkeen 1 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä välittömistä kustannuksista. Kustannusmalli perustuu ESR-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan e alakohtaan. Liitännäistoimenpiteiden määritelmä on ESR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 9 alakohdassa. Liitännäistoimenpiteistä säädetään lisäksi mainitun asetuksen 19 artiklan 4 kohdassa ja ne määritellään tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ohjelma-asiakirjassa.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi hankkeen muut kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettut kustannukset korvattaisiin prosenttimääräisinä. Prosenttimääräisenä korvauksena hyväksytään 7 prosenttia hankkeen 1 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä välittömistä kustannuksista. Kustannuksiin, jotka korvataan prosenttimääräisinä, sisältyvät ainakin hallinto-, kuljetus- varastointi- ja valmistuskustannukset. Toisin kuin välittömien kustannusten luettelo 1 momentissa, prosenttimääräisinä korvattavien kustannusten luettelo ei olisi tyhjentävä. Sillä, että luettelo ei olisi tyhjentävä tarkoitettaisiin, että kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin 1 momentissa tarkoitettut välittömät kustannukset ja 2 momentissa tarkoitettut liitännäistoimenpiteiden kustannukset korvattaisiin tässä momentissa tarkoitettulla 7 prosentin flat rate -osuudella.

Tuen saajan ei tarvitse yksilöidä prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia hankehakemuksen ja tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä eikä myöskään esittää niitä koskevia kirjanpidon tositteita viranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettu flat rate -kustannusmalli perustuu ESR-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

13 § Matkakustannusten yksikkökustannusmalli

Pykälässä säädettäisiin matkakustannusten korvaamiseen sovellettavasta yksikkökustannusmallista. Yksikkökustannusmalli perustuisi yleisasetuksen 53 artiklan 1 kohdan b alakohtaan.

Matkakustannusten yksikkökustannusmallin käyttämisen edellytyksenä olisi, että hallintoviranomainen on päätöksellään erikseen vahvistanut käyttöön otettavat matkakustannusten yksikkökustannukset. Hallintoviranomainen vahvistaisi sovellettavat matkakustannusten yksikkökustannukset erikseen 1) hankkeesta aiheutuvien sellaisten kotimaanmatkojen matkakustannusten osalta, joissa yhdensuuntainen matka kohdistuu yli 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta ja 2) hankkeesta aiheutuvien ulkomaanmatkojen matkakustannusten osalta.

Matkakustannusten yksikkökustannusmallia voitaisiin soveltaa hallintoviranomaisen päätöksessä vahvistetulla tavalla hankehenkilöstön matkakustannusten lisäksi hankkeen kohderyhmän ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien matkakustannusten korvaamiseen. Yksikkökustannusmallilla korvattavien matkakustannusten on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset.

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi päättää, että 9 §:n 2 momentin 4 kohdassa ja 11 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettut hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset korvataan yksikkökustannusmallilla. Hallintoviranomainen vahvistaa edellä tarkoitettut matkakustannusten yksikkökustannukset erikseen. Yksikkökustannukset ovat voimassa kulloinkin vahvistetun suuruisina. Hankkeeseen on sovellettava koko sen toteuttamisajan tukipäätöksen tekopäivänä voimassaolevia yksikkökustannuksia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin matkakustannusten yksikkökustannusmallilla korvattaviin kustannuksiin sisältyvistä kustannuksista. Momentin 1 kohdan mukaan matkakustannuksiin, jotka voidaan korvata yksikkökustannusmallilla, sisältyisivät hankkeesta aiheutuvat yli 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvien kotimaanmatkojen matkakustannukset. Enintään 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta kohdistuvat matkat korvattaisiin 9 §:n 3 momentissa ja 11 §:n 3 momentissa tarkoitetulla prosenttimääräisellä korvauksella.

Momentin 2 kohdan mukaan matkakustannuksiin, jotka voidaan korvata yksikkökustannusmallilla, sisältyisivät lisäksi hankkeesta aiheutuvat ulkomaanmatkojen matkakustannukset.

Pykälän 3 momentin mukaan matkakustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on todentanut toteutuneet matkat ja matkapäivät tuen maksamista koskevassa hakemuksessa. Tuen saaja todentaisi toteutuneet matkat ja matkapäivät tuen maksamista koskevassa hakemuksessa esimerkiksi seuraavilla dokumenteilla: 1) matkalasku, josta käy ilmi matkan alkamis- ja päättymisajankohta, 2) matka- tai kokousraportti taikka muu osallistumisen todentava dokumentti ja lisäksi tarvittaessa 3) hyväksytty matkasuunnitelma tai -määräys. Todentavasta aineistosta on selkeästi käytävä ilmi matkan tarkoitus ja että matka aiheutuu hankkeesta. Hallintoviranomainen vahvistaisi toteutuneiden matkojen ja matkapäivien todentamiseen liittyvät edellytykset osana 1 momentissa tarkoitettua päätöstään.

14 § Kertakorvaus

Pykälässä säädettäisiin kertakorvauksesta ja siihen liittyvästä menettelystä. Kertakorvaus on yksinkertaistettu kustannusmalli, joka perustuu yleisasetuksen 53 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Kertakorvaus on ollut käytössä Suomessa jo aiemmilla ohjelmakausilla vuodesta 2012 alkaen.

Kertakorvausmenettelyyn perustuvissa hankkeissa tuen saajan ei tarvitse esittää tositteita hankkeesta aiheutuvista tosiasiallisista kustannuksista tuen maksamisen hakemisen, paikan päällä varmennuksen tai tarkastuksen yhteydessä. Tukikelpoisuus ja tuen maksaminen perustuvat tukipäätöksessä ennalta määritellyn hankkeella aikaansaadun tuotoksen todentamiseen. Tuki maksetaan tuen saajalle, jos tuen saaja on todentanut, että tukipäätöksessä yksilöity tuen maksamisen perusteena oleva tuotos on toteutunut. Kertakorvausmenettelyn tarkoituksena on yksinkertaistaa hankkeiden hallintoa keventämällä tuen maksamisen, varmennuksen ja tarkastuksen prosesseja sekä tuen saajan että viranomaisten kannalta.

Välittävän toimielimen olisi läpinäkyvyyden ja tasapuolisen kohtelun periaatteita noudattaen julkaistava käytettävissä olevat kustannusmallit etukäteen hakuilmoituksessa ja -ohjeissa. Tämä koskisi myös kertakorvausmenettelyä. Hakuilmoituksesta ja -ohjeista on myös käytävä selkeästi ilmi kaikki tuen hakijan kannalta olennaiset tiedot kertakorvaushakemuksen laatimiseksi, mukaan lukien 15 §:ssä tarkoitettua kertakorvauksen laskentamenetelmää ja määrän vahvistamista koskevat menettelyt.

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi päättää, että tuki hankkeeseen myönnetään kertakorvauksena. Hankkeen on oltava kertakorvausmenettelyyn soveltuva. Välittävä toimielin ratkaisee kertakorvausmenettelyn soveltumisen hankkeeseen tapauskohtaisesti. Ehdottomana edellytyksenä on, että hankkeelle on määritelty selkeä ja konkreettinen tuen maksamisen perusteena oleva tuotos tai tuotokset tukihakemuksessa ja tukipäätöksessä. Tällaisia selkeästi määriteltäviä hanketyyppejä ja tuotoksia voisivat olla esimerkiksi erilaiset selvitykset, toimintavälineiden tuottaminen, tapahtumien järjestäminen ja muut kertaluonteiset toimenpiteet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta jakaa kertakorvaushankkeen toteuttaminen ja tuen maksaminen osiin. Kertakorvauksen osiin jakamisen tarkoituksena on vähentää tuen saajaan kohdistuvia riskejä. Hankkeen toteuttaminen ja tuen maksaminen voitaisiin jakaa osiin, jos se on tarkoituksenmukaista hankkeen sisällöllisen toteuttamisen kannalta. Ehdottomana edellytyksenä tällaisessa tapauksessa olisi myös, että kullekin osalle on määritelty selkeä tuen maksamisen perusteena oleva tuotos tukihakemuksessa ja tukipäätöksessä. Hankkeen olisi oltava rakenteeltaan sellainen, että sen tuotokset voidaan luontevasti jaotella erillisiksi todennettavissa oleviksi osiksi. Sen sijaan hankkeen keinotekoisista pilkkomista osiin olisi vältettävä.

Pykälän 3 momentin mukaan kertakorvaushankkeen tukipäätöksessä on yksilöitävä tuen maksamisen perusteena oleva tuotos tai tuotokset, kunkin tuotoksen toteutumisen perusteella maksettava määrä ja kunkin tuotoksen toteutumisen todentavat asiakirjat, joiden perusteella välittävä toimielin voi varmistua tuotoksen toteutumisesta ennen tuen maksamista. Jos hanke jaetaan 2 momentin mukaisesti osiin, tukipäätöksessä on yksilöitävä selkeästi erikseen kertakorvaushankkeen jokaisen osan maksun perusteena oleva tuotos, sen toteutumisen todentavat asiakirjat sekä kunkin tuotoksen toteutumisen perusteella maksettava tuen osuus.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, että kertakorvaushankkeen tukipäätöstä voidaan muuttaa vain hankkeen toteuttamisajan osalta. Tämä perustuu Euroopan komission jo aiemmilla ohjelmakausilla voimassa olleeseen linjaukseen ja ohjeistukseen, jonka mukaisesti yksinkertaistetut kustannusmallit vahvistetaan aina ennalta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ennalta tukipäätöksessä määriteltyä kertakorvauksen määrää ja tuen maksamisen perusteena olevaa tuotosta tai tuotoksia ei voi muuttaa tukipäätöksen tekemisen jälkeen. Hankkeen toteutustapaa ei tulisi määritellä tukipäätöksessä liian tarkasti, jotta se sallii tarvittaessa hankkeen toteuttamistavan muutokset edellyttäen, että tukipäätöksessä ennalta määritelty tuotos tai tuotokset toteutuvat.

Pykälän 5 momentin mukaan kertakorvaushankkeen tuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on todentanut tukipäätöksessä yksilöidyn tuen maksamisen perusteena olevan tuotoksen. Rahoituslain 30 §:n mukaan tukea ei makseta, jos tuen saaja ei ole pystynyt todentamaan sellaisen hankkeen tuloksia, tuotoksia tai toimenpiteitä, johon on myönnetty tukea toiminnan tulosten tai tuotosten saavuttamista tai määrättyjen toimenpiteiden toteuttamista koskevana kertakorvauksena.

Esimerkiksi, jos kertakorvaushankkeen toteuttaminen ja tuen maksaminen olisi jaettu tukipäätöksessä kahteen osaan: 1) seminaarin toteuttaminen, jonka toteutumisen perusteella korvattava kertakorvauksen osuus olisi 25 000 euroa ja 2) koulutusaineiston tuottaminen hankkeen kohderyhmälle, jonka toteutumisen perusteella korvattava kertakorvauksen osuus olisi 20 000 euroa. Jos ainoastaan seminaari toteutuisi, tuen saajalle maksettaisiin tuen maksamista koskevan hakemuksen perusteella ainoastaan toteutunutta 25 000 euron kertakorvauksen osaa vastaava tuen osuus. Sen sijaan toteutumatta jäänyt koulutusaineiston tuottamiselle määritelty 20 000 euron kertakorvauksen osuus ei olisi tukikelpoinen, koska tuotos ei ole toteutunut, ja sitä vastaavaa tuen osuutta ei tällöin maksettaisi lainkaan.

Tuen saajan olisi säilytettävä tuotoksen todentamista koskeva aineisto tukipäätöksen ehtojen mukaisesti. Välittävän toimielimen olisi dokumentoitava selkeästi EURA 2021 -järjestelmään, millä tavoin tuotoksen toteutumisesta on varmistuttu ennen tuen maksamista.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin muun kuin tuen saajan omarahoitusosuuteen kuuluvan kuntien ja muiden julkisyhteisöjen rahoituksen toteutumisen todentamisesta ja hyväksymisestä. Tuen hakijan olisi osoitettava jo tukihakemuksessa ja välittävän toimielimen olisi varmistuttava ennen tukipäätöksen tekemistä, että kuntien ja muiden julkisyhteisöjen rahoituksesta on olemassa kyseisen organisaation sitoumus. Koska Euroopan komissio edellyttää, että hankkeen julkisten rahoitusosuuksien on oltava todennettavissa, muun kuin tuen saajan omarahoitusosuuteen kuuluvan kuntien ja muiden julkisyhteisöjen rahoituksen hyväksymisen edellytyksenä on, että tuen saaja on toimittanut tuen maksamista koskevan hakemuksen yhteydessä tositteen, josta rahoituksen toteutuminen voidaan todentaa. Tositteen sisällön on oltava selkeä ja yksiselitteinen. Siitä on käytävä ilmi ainakin maksua koskeva päivämäärä, maksaja, maksun saaja ja maksun syy. Erillinen todentamisvelvoite ei koske kertakorvaushankkeen yksityistä rahoitusosuutta eikä tuen saajan omarahoitusta, jotka katsotaan toteutuneeksi, kun hankkeen päätöksen mukainen tuotos on todistetusti toteutunut. Menettely vastaisi aiempaa käytäntöä.

15 § Kertakorvausten määrän vahvistaminen

Pykälässä säädettäisiin tavoista, joilla 14 §:ssä tarkoitettujen kertakorvausten määrä voitaisiin vahvistaa. Yksinkertaistettujen kustannusmallien, mukaan lukien kertakorvausten, määrän vahvistamiseen sovellettavista tavoista säädetään yleisasetuksen 53 artiklan 3 kohdassa. Tässä pykälässä säädettäisiin kahdesta erilaisesta tavasta vahvistaa kertakorvauksen määrä: 1) tapauskohtaiseen kustannusarvioon perustuva menettely, joka vastaisi pääosin jo aiemmillä ohjelmakausilla kertakorvauksen yhteydessä Suomessa käytettyä menettelyä

sekä 2) hallintoviranomaisen erikseen vahvistamiin vakioituihin kertakorvauksiin perustuva menettely, jota koskeva säännös olisi aiempaan kansalliseen tukikelpoisuussäätelyyn nähden uusi.

Pykälän 1 momentin mukaan välittävä toimielin voisi vahvistaa 14 §:ssä tarkoitetun kertakorvauksen määrän tuen hakijan tukihakemuksessa esittämän ja välittävän toimielimen hyväksymän yksityiskohtaisen ja perustellun tapauskohtaisen kustannusarvion perusteella, jos kertakorvaushankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 200 000 euroa. Tapauskohtaiseen kustannusarvioon perustuva kertakorvauksen laskentamenetelmä ja siihen sovellettava 200 000 euron euromääräinen raja perustuvat yleisasetuksen 53 artiklan 3 kohdan b alakohdtaan. Tapauskohtaiseen kustannusarvioon perustuva laskentamenetelmä soveltuu erityisesti sellaisiin kertakorvaushanketyyppeihin, joissa hankkeen erityispiirteiden vuoksi vakioituja kertakorvauksia ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista käyttää.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tuen hakijan olisi toimitettava tukihakemuksen yhteydessä yksityiskohtainen kustannusarvio perusteluineen, jotta välittävä toimielin voi varmistua esitetyn kustannustason kohtuullisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta tavoiteltavaan tuotokseen nähden. Tapauskohtaiseen kustannusarvioon voidaan sisällyttää vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat hankkeeseen sovellettavan tukilainsäädännön mukaan hyväksyttäviä ja tämän asetuksen mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

Välittävä toimielin vastaa siitä, että tapauskohtaiseen yksityiskohtaiseen kustannusarvioon perustuvan kertakorvauksen laskentaperusteet ovat riittäviä ja että ne on asianmukaisesti dokumentoitu ja todennettavissa EURA 2021 -järjestelmästä. Välittävän toimielimen olisi arvioitava tapauskohtainen kustannusarvio ennen tukipäätöksen tekemistä vastaavilla perusteilla kuin muissakin hankkeissa. Välittävän toimielimen arviointi on dokumentoitava EURA 2021 -järjestelmään. Välittävän toimielimen on tarkastuksen yhteydessä pystyttävä osoittamaan järjestelmään tallennetun dokumentoinnin avulla, miten välittävä toimielin on arvioinut tapauskohtaisen kustannusarvion ja millä perusteella päätyneet kertakorvauksen määrään. Kustannusarvio ei ole osa kertakorvaushankkeen tukipäätöstä.

Euroopan komissio suosittelee, että tapauskohtaisen kustannusarvion arvioinnissa käytettäisiin parametreja tai enimmäiskustannustasoja, joita käytettäisiin vähintään tärkeimpien kustannusarvioon sisältyvien kustannusten vertailuun tuen saajien yhdenvertaisen kohtelun ja moitteettoman varainhoidon noudattamisen vuoksi. Lisäksi on suositeltavaa, että välittävä toimielin vertailisi tuen saajan esittämää tapauskohtaista kustannusarviota mahdollisiin muihin vastaaviin hankkeisiin ja saman tuen saajan toteuttamiin muihin hankkeisiin. (Komission tiedonanto 27.5.2021: Ohjeet yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytöstä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen puitteissa – tarkistettu versio 2021/C 200/01).

Euroopan komission suosittelema enimmäiskustannustaso sovellettaisiin ensinnäkin siten, että tapauskohtaisen kustannusarvioon voidaan sisällyttää vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat hankkeeseen sovellettavan tukilainsäädännön mukaan hyväksyttäviä ja tämän asetuksen mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

Tapauskohtaisen kustannusarvion laatimisen sekä kustannustasojen arvioinnin ja vertailun yksinkertaistamisen vuoksi kustannusarvion laskennassa käytettäisiin tukena tämän asetuksen mukaisia yksinkertaistettuja kustannusmalleja koskevia periaatteita. Näillä kustannusarvion laskennassa tukena käytettävillä kustannusmalleilla ei kuitenkaan olisi vaikutusta kertakorvaushankkeen tuen maksamiseen, vaan kertakorvaushankkeen tuen maksamisen edellytyksiin sovelletaan mitä 14 §:ssä säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momentissa tarkoitetun tapauskohtaisen kustannusarvion laatimisesta ja siinä esitettävien kustannusten laskennasta kertakorvaushankkeena rahoitettavien kehittämishankkeiden osalta.

Momentin 1 kohdan mukaan hankkeesta aiheutuvat palkkakustannukset laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun yksikkökustannuksen ja sen määrittämiseksi hakijan osoittaman vuotuisen bruttotyövoimakustannuksen mukaan. Viimeisimpiä vuotuisia palkkakustannusten bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä sovellettaisiin, mitä tukikelpoisista palkkakustannuksista yleisesti säädetään tämän asetuksen 5 §:ssä. Tämä tarkoittaa sitä, että myös palkkakustannusten kohtuullisuutta koskevaa

säännöstä sovellettaisiin yksikkökustannuksen määrittelyyn. Bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä vuotuiset palkkakustannukset olisivat hyväksyttäviä 5 §:n mukaisesti vain siltä osin kuin ne eivät ylitä tuen saajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää.

Lakiin perustuvat työnantajan sivukulut ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvat lomarahat on laskettava vuotuisia bruttotyövoimakustannuksia määritettäessä 7 §:ssä tarkoitettuna keskimääräisenä prosenttimääräisenä osuutena. EURA 2021 -järjestelmä laskisi 7 §:ssä tarkoitettujen sivukulujen ja lomarahain prosenttimääräisen osuuden (vakiosivukuluprosenttiosuus) tuen hakijan tukihakemuksessa ilmoittamien palkkakustannusten perusteella.

Vuotuisen bruttotyövoimakustannuksen määrittämistä on käsitelty tarkemmin edellä 6 §:n perusteluissa.

Kertakorvaushankkeesta tosiasiallisesti aiheutuville palkkakustannuksilla ja tosiasiallisesti toteutuneella työaikaosuudella ei ole vaikutusta tuen maksamiseen. Myöskään työaikakirjanpidon raportteja ei edellytetä kertakorvaushankkeen tukikelpoisuuden edellytyksenä.

Momentin 2 kohdan mukaan hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset määritettäisiin ja laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon 13 §:ssä tarkoitettujen matkakustannusten yksikkökustannusmallin tai 17 §:n mukaisesti. Välittävän toimielimen olisi läpinäkyvyyden ja tuen hakijoiden tasapuolisen kohtelun periaatteita noudattaen julkaistava hakuilmoituksessa ja -ohjeissa etukäteen hakukohtaisesti matkakustannusten määrittämisessä käytettävä menettely.

Momentin 3 kohdan mukaan 9 §:n 2 momentissa ja 11 §:n 2 momentissa tarkoitettujen välittömät kustannukset määritettäisiin ja laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon tämän asetuksen tukikelpoisia kustannuksia koskevien säännösten mukaisesti.

Momentin 4 kohdan mukaan muut kustannukset kuin 9 §:n 2 momentissa ja 11 §:n 2 momentissa tarkoitettujen välittömät kustannukset laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon 7 prosentin osuutena kustannusarvioon sisällyvistä välittömistä kustannuksista. Flat rate -mallin käyttämisellä tapauskohtaisen kustannusarvion laskennassa kevennettäisiin sellaisten pienten kustannusten määrittelyä, joiden tarkka arviointi hakemusvaiheessa voi olla hankalaa. Tämä vastaisi jo aiemmin kertakorvaushankkeiden kustannusarvion laskennassa käytettyä menettelyä. Flat rate -mallin käyttäminen tapauskohtaisen kustannusarvion laskennassa on mahdollista myös Euroopan komission ohjeistuksen mukaan. (Komission tiedonanto 27.5.2021: Ohjeet yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytöstä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen puitteissa – tarkistettu versio 2021/C 200/01).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen tapauskohtaisen kustannusarvion laatimisesta ja siinä esitettävien kustannusten laskennasta kertakorvaushankkeena rahoitettavien investointihankkeiden osalta.

Momentin 1 kohdan mukaan 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointihankkeen välittömät kustannukset määritettäisiin ja laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon tämän asetuksen tukikelpoisia kustannuksia koskevien säännösten mukaisesti.

Momentin 2 kohdan mukaan muut kustannukset kuin 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen välittömät kustannukset laskettaisiin tapauskohtaiseen kustannusarvioon 1,5 prosentin osuutena kustannusarvioon sisällyvistä välittömistä kustannuksista.

Pykälän 4 momentissa täsmennettäisiin tuen hakijan esittämän kertakorvaushankkeen tapauskohtaisen kustannusarvion laatimiseen liittyvää menettelyä sellaisissa tapauksissa, joissa kertakorvaushankkeen toteuttaminen ja tuen maksaminen on tarkoitus jakaa osiin 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Kertakorvaushankkeen tukipäätöksessä on yksilöitävä kunkin tuotoksen toteutumisen perusteella maksettava tuen osuus. Välittävän toimielimen on kyettävä osoittamaan EURA 2021 -järjestelmän dokumentaatiosta, miten kertakorvauksen tuo-

toskohtaiseen määrään on päädytty kunkin tuotoksen osalta. Tämän vuoksi tuen hakijan olisi esitettävä kertakorvaushankkeen tapauskohtainen kustannusarvio yksilöidysti siten, että kustannusarviosta käy selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti ilmi jokaiselle hankkeen tuen maksamisen perusteena olevalle tuotokselle laskettu kustannusarvio erikseen.

Pykälän 5 momentin mukaan hallintoviranomainen voisi vahvistaa erikseen käyttöön otettavat vakioidut kertakorvaukset ja niiden määrät. Tämä tarkoittaisi sitä, että hallintoviranomainen voisi vahvistaa kertakorvauksen määrän yleisasetuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun laskentamenetelmän mukaisesti tietyille kertakorvaushanketyypeille ja niissä aikaansaataville tuotoksille ennalta. Menettelyn tarkoituksena olisi keventää kertakorvauksen määrän määrittelyä tietyissä yleisimmin esiintyvissä kertakorvaushanketyypeissä. Näissä tapauksissa välittävä toimielin voisi julkaista hakuilmoituksen ennalta määriteltujen vakioitujen kertakorvausten ja niille määrittelyn summan perusteella ja rahoittaa parhaita hankkeita. Vakioidut kertakorvaukset ovat voimassa kulloinkin vahvistetun suuruusina. Hankkeeseen on sovellettava koko sen toteuttamisajan tukipäätöksen tekopäivänä voimassaolevaa vakioidun kertakorvauksen määrää. Kertakorvaushankkeen tuen maksamisen edellytyksistä säädetään 14 §:ssä ja tuen maksamisen esteistä rahoituslain 30 §:ssä.

16 § Hallintoviranomaisen käyttöön ottamat Euroopan unionin tason kustannusmallit

Yleisasetuksen 94 artiklan 4 kohdan mukaan Euroopan komissiolla on toimivalta antaa delegoitu säädös mainitun asetuksen 114 artiklan mukaisesti 94 artiklan täydentämiseksi säännöksillä, joissa määritellään yksikkökustannukset, kertakorvaukset ja kiinteämääräinen rahoitus (flat rate) sekä niiden määrät ja tarkistamismenetelmät 94 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a-d alakohdassa tarkoitetuilla tavoilla. Euroopan komissio on vahvistanut delegoidulla säädöksellä vastaavia niin kutsuttuja Euroopan unionin tason kustannusmalleja Euroopan sosiaalirahastossa jo ohjelmakaudella 2014-2020, mutta niitä ei ole aiemmin otettu käyttöön Suomessa.

Euroopan komission delegoidulla säädöksellä vahvistamien kustannusmallien käyttämisen edellytyksenä olisi, että hallintoviranomainen on erikseen päätöksellään vahvistanut käyttöön otettavat kustannusmallit. Euroopan unionin tason kustannusmallit ovat voimassa kulloinkin vahvistetun suuruusina. Hankkeeseen on sovellettava koko sen toteuttamisajan tukipäätöksen tekopäivänä voimassaolevaa kustannusmallin määrää.

Pykälän 2 momentin mukaan välittävä toimielin tekisi päätöksen hankkeen kustannusten korvaamisesta 1 momentissa tarkoitetulla kustannusmallilla. Hallintoviranomaisen päätöksellä käyttöön otettuja Euroopan unionin tason kustannusmalleja käytettäisiin hallintoviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyistä hanketyypeistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

3 luku Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset ja eräiden kustannusten tukikelpoisuus

Tämän luvun säännöksiä sovellettaisiin kustannuksiin, jotka korvataan tuen saajalle 2 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaisesti tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen.

17 § Matkakustannukset

Pykälässä säädetäisiin hankkeesta aiheutuvien matkakustannusten tukikelpoisuudesta. Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita tuen saajalle aiheutuu hankkeen matkustuskustannuksista. Matkakustannuksiin sovelletaan tuen saajan työntekijöiden palvelussuhteen ehtoihin sovellettavan virka- tai työehtosopimuksen taikka valtion virka- ja työehtosopimuksen sisältämän matkan alkaessa voimassaolevan valtion matkustussäännön mukaista matkakustannusten määritelmää. Hankkeesta aiheutuvina matkakustannuksina voitaisiin hyväksyä hankehenkilöstön matkakustannusten lisäksi hankkeen kohderyhmän ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden edustajien matkakustannuksia ja muita hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä matkakustannuksia. Matkakustannusten on täytettävä 3 §:n mukaiset tukikelpoisuuden edellytykset.

Pykälän mukaan matkakustannukset olisivat tukikelpoisia siltä osin kuin ne eivät ylitä tuen saajan työntekijöiden palvelussuhteen ehtoihin sovellettavan virka- tai työehtosopimuksen mukaisesti maksettavien matkakorvausten määrää. Jos tuen saajan työntekijöiden palvelussuhteen ehtoihin sovellettava virka- tai työehtosopimus ei sisällä säännöksiä matkakustannusten korvaamisesta tai matkustajan osalta ei sovelleta virka- tai työehtosopimusta, matkakustannukset olisivat tukikelpoisia valtion virka- ja työehtosopimuksen sisältämän matkan alkaessa voimassa olevan valtion matkustussäännön mukaisesti.

18 § Hankinnat

Pykälässä säädettäisiin hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuudesta. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hankkeissa on noudatettava moitteettoman varainhoidon periaatteita. Moitteettoman varainhoidon periaatteista säädetään Euroopan unionin yleisessä varainhoitoasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046 unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä). Moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti unionin talousarvion määrärahat on käytettävä taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Euroopan unionin varoilla tuettujen hankkeiden hankintojen on siksi oltava kustannuksiltaan kohtuullisia.

Hankinnoissa olisi mahdollisuuksien mukaan myös edistettävä innovatiivisia julkisia hankintoja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ohjelma-asiakirjan mukaisesti.

Euroopan komissio on korostanut jäsenvaltioille Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan varoista rahoitettavissa hankkeissa tehtävien hankintojen osalta hankintalainsäädännön ja hankintoja koskevien periaatteiden noudattamista väärinkäytösten ja petosten estämiseksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä olisi, että hankintamenettelyssä on noudatettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016, *hankintalaki*). Hankintayksiköistä säädetään hankintalain 5 §:ssä. Hankintayksiköitä ovat mainitun lain 5 §:n 1 momentin mukaisesti 1) valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset; 2) evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä niiden seurakunnat ja muut viranomaiset; 3) valtion liikelaitokset; 4) julkisoikeudelliset laitokset; 5) mikä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta 1–4 kohdassa tarkoitettulta hankintayksiköltä. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavissa hankkeissa hankintalain mukaisia hankintayksiköitä ovat kaikki ne tuen saajat, jotka ovat saaneet tukea hankinnan tekemistä varten yli puolet hankinnan arvosta.

Edelleen 1 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta vastata siitä, että hankinnasta aiheutuvat kustannukset ovat kohtuullisia, jos hankintaan ei hankintalain soveltamisalaa koskevan säännöksen perusteella sovellettaisi hankintalakia sekä siitä, että tuen saajan on välittävän toimielimen vaatiessa osoitettava hankinnasta aiheutuneiden kustannusten kohtuullisuus. Tämän asetuksen 3 §:ssä säädetään kustannusten kohtuullisuudesta tukikelpoisuuden edellytyksenä.

Hankinnan kustannuksen kohtuullisuutta arvioidaan tarjouspyynnössä ilmoitetulla tavalla. Esimerkiksi kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on tuen saajan kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Palveluhankinnoissa voi kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena olla myös ainoastaan halvin hinta. Saadut tarjoukset on aina vertailtava. Tuen saajan on säilytettävä asianmukaisesti tarjouspyyntö, saadut tarjoukset ja tarjousten vertailua koskevat asiakirjat hankinnasta aiheutuvien kustannusten kohtuullisuuden osoittamiseksi. Hankkeen tuen saajan velvollisuudesta säilyttää hankkeen aineisto ja aineiston säilyttämisajasta säädetään rahoituslain 25 §:n 3 momentissa ja 46 §:ssä.

Tuen saajan on aina sovellettava Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavien hankkeiden hankinnoissa hankintalain 3 §:n periaatteita, vaikka hankintaan ei sovellettaisi hankintalakia. Tuen saajan olisi kohdeltava hankintamenettelyyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen hankintoja tehdessään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta pyytää tarkoituksenmukaisella tavalla riittävä määrä tarjouksia, kun kyse on 10 000 euron ja sitä suuremmasta kansallisen kynnyksarvon alittavasta hankinnasta. Velvollisuus koskisi kustannusten kohtuullisuuden osoittamista sellaisissa hankinnoissa, jotka ovat 10 000 euroa tai enemmän, mutta jäävät alle kansallisen kynnyksarvon. Tarkoituksenmukainen tapa olisi tehdä tarjouspyyntö ja lähettää se vähintään kolmelle mahdolliselle tarjoajalle esimerkiksi sähköpostilla tai tekemällä tarjouspyyntö sähköisessä hankintajärjestelmässä, jos sellainen on käytössä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta osoittaa kustannusten kohtuullisuus 3 000 euron ja sitä suuremmassa, mutta alle 10 000 euron kansallisen kynnyksarvon alittavassa hankinnassa. Kustannusten kohtuullisuuden osoittamiseksi tuen saajan olisi selvitettävä tavaran tai palvelun tavanomainen hintataso, ellei tuen saaja ole käyttänyt 2 momentissa tarkoitettua menettelyä kustannusten kohtuullisuuden osoittamiseksi. Velvollisuus tavanomaisen hintatason osoittamisesta koskisi hankintoja, jotka ovat arvoltaan vähintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin alle 10 000 euroa. Tavanomaisen hintatason selvittäminen on dokumentoitava. Dokumentoinnista on käytävä ilmi, mistä ja milloin hintatieto on saatu, kuten internetistä eri palveluntarjoajien sivustoilta tai muulla luotettavalla tavalla.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että alle 3 000 euron hankinnoissakin tuen saaja vastaa siitä, että hankinnasta aiheutuvat kustannukset ovat kohtuullisia. Tuen saajan on välittävän toimielimen vaatiessa osoitettava hankinnasta aiheutuneiden kustannusten kohtuullisuus, mutta tähän ei asetuksessa säädetä alle 3 000 euron hankintojen osalta mitään määrämuotoista tapaa. Tuen saajan on säilytettävä asianmukaisesti myös näistä hankinnoista aiheutuvien kustannusten kohtuullisuuden osoittamiseen liittyvä aineisto. Hankkeen tuen saajan velvollisuudesta säilyttää hankkeen aineisto ja aineiston säilyttämisajasta säädetään rahoituslain 25 §:n 3 momentissa ja 46 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin kiellosta pilkkoa hankinta eriin, laskea sen ennakoitu arvo poikkeuksellisin menetelmin ja kiellosta yhdistellä hankintoja keinotekoisesti hankintoja koskevien säännösten soveltamisen välttämiseksi. Pilkkomiskiellosta säädetään hankintalain soveltamisalaan kuuluvien hankintojen osalta hankintalain 31 §:ssä. Hankinnan jakamisen osiin olisi perustuttava todellisiin taloudellisiin tai teknisiin seikkoihin, jotka tuen saajan olisi pystyttävä osoittamaan. Hankkeessa samanaikaisesti tehtävien saman tyyppisten hankintojen olisi katsottava kuuluvan samaan hankintakokonaisuuteen. Ehdotetun pykälän vastaista olisi säännösten välttämisen tarkoituksessa esimerkiksi pilkkoa samanlaisista tavaroista koostuva hankinta osissa tehtäväksi.

Pykälän 5 momentin mukaan sellaisten hankintojen kustannukset, jotka on tehty tuen saajalta, tämän vastuuasemassa olevan henkilön perheenjäseneltä, tuen saajan tai tämän vastuuasemassa olevan henkilön määräysvallassa olevalta yritykseltä tai tuen saajan johtavassa asemassa olevalta henkilöltä, eivät ole tukikelpoisia, jollei hankinnasta ole pyydetty riittävästi tarjouksia muilta asianmukaisilta tahoilta.

Pykälän 6 momentissa olisi informatiivinen säännös, jonka mukaan edellä 2 ja 3 momentissa säädettyä ei sovellettaisi yritystukilaisissa tarkoitettuun yrityksen kehittämisavustukseen.

19 § Osamaksu

Pykälässä säädettäisiin osamaksulla hankitun omaisuuden hankintamenosta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuudesta. Säännös koskisi Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettuja hankkeita. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston osalta säännös soveltuisi vastaaviin tukimuotoihin kuin Euroopan aluekehitysrahaston hankkeissa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin osamaksulla hankitun omaisuuden hankintamenosta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksistä. Tukikelpoisuuden edellytyksenä olisi, että tuen saajalla on oikeudellisesti sitova sopimukseen perustuva velvollisuus maksaa jäljellä oleva velka rahoitusyhtiölle tai myyjälle, omaisuuden hallinta on tosiasiallisesti siirtynyt tuen saajalle ja että omaisuuden omistusoikeus on siirtynyt tuen saajalle tai omaisuuden omistusoikeutta vastaavat oikeudet ovat siirtyneet tuen saajalle siten, että tuen saaja

on oikeutettu tekemään omaisuudesta poistoja sekä vähentämään arvonlisäveron, jos tuen saaja on arvonlisäverovelvollinen.

Kaikkien 1 momentissa säädettyjen edellytysten olisi täytyttävä, jotta kustannukset olisivat tukikelpoisia. Lisäksi kustannusten olisi täytettävä aina tukikelpoisuuden edellytykset, joista säädetään asetuksen 3 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan, sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, jos osamaksua koskevassa sopimuksessa on siirretty myyjän oikeuksia rahoitusyhtiölle tai muulle rahoittavalle taholle, ovat omaisuuden hankintamenoista aiheutuvat kustannukset tukikelpoisia vain, jos rahoittava taho on maksanut velaksi jääneen kauppahinnan tuen saajan puolesta myyjälle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kustannuseristä, jotka eivät ole tukikelpoisia. Säännöstä tarkennettaisiin voimassa olevaan säännökseen nähden. Momentin mukaan tukikelpoisia kustannuksia eivät olisi osamaksulla hankitusta omaisuudesta tuen saajalle aiheutuvat hallinto-, rahoitus-, korko-, vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannukset. Tukikelpoisia kustannuksia eivät olisi myöskään muut mainittuihin kustannuksiin rinnastettavat vastaavat kustannukset.

20 § Leasing

Pykälässä säädettäisiin pitkäaikaisesta vuokraamisesta aiheutuvien kustannusten eli leasingkustannusten tukikelpoisuudesta aiempaa sääntelyä vastaavasti. Leasing olisi vaihtoehto koneiden ja laitteiden hankinnalle.

Pykälän 1 momentin mukaan koneiden ja laitteiden pitkäaikaisesta vuokraamisesta (*leasing*) aiheutuvina kustannuksina voidaan hyväksyä siitä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Pykälän 2 momentin mukaan tukikelpoisia kustannuksia eivät ole leasingista aiheutuvat hallinto-, rahoitus-, korko-, vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannukset eivätkä muut vastaavat kustannukset. Tuen saajan on osoitettava välittävälle toimielimelle tuen maksamista koskevassa hakemuksessa, että kustannuksiin ei sisälly edellä tarkoitettuja kustannuseriä.

21 § Käytettyinä hankitut koneet ja laitteet

Pykälässä säädettäisiin käytettyinä hankittujen koneiden ja laitteiden hankintakustannusten tukikelpoisuudesta. Säännös vastaisi sisällöllisesti aiempaa sääntelyä. Säännös soveltuisi sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoista että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista rahoitettuihin hankkeisiin. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston osalta säännös soveltuisi vastaaviin tukimuotoihin kuin Euroopan aluekehitysrahaston hankkeissa. Selvyyden vuoksi todettakoon, että pykälässä tarkoitettuja tukikelpoisuuden edellytyksiä sovellettaisiin myös mahdollisiin ulkomailta käytettyinä hankittuihin koneisiin ja laitteisiin.

Käytettyjen koneiden ja laitteiden hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuutta pidetään tärkeänä, koska sillä tuetaan Euroopan laajuisia ilmastotavoitteita ja kestävä kehityksen periaatteiden toteutumista myös Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hankkeissa. Kustannusten tukikelpoisuudelle on kuitenkin asetettava reunaehtoja.

Hankittavien koneiden ja laitteiden olisi oltava tarkoituksenmukaisia tukipäätöksessä määrättyyn käyttötarkoitukseen ja käyttöaikaan nähden. Tarkoituksenmukaisuutta harkittaessa on otettava huomioon koneiden ja laitteiden tekniset vaatimukset. Kaikkien pykälässä todettujen edellytysten olisi täytyttävä, jotta kustannukset olisivat tukikelpoisia. Lisäksi kustannusten olisi täytettävä aina tukikelpoisuuden edellytykset, joista säädetään asetuksen 3 §:ssä. Pykälän 1–4 kohdassa säädettäisiin käytettyjen koneiden ja laitteiden kustannusten tukikelpoisuuden edellytyksistä.

Pykälän 1 kohdan mukaan hankintameno ei olisi tukikelpoinen, jos koneen tai laitteen hankintaan on hankintaa edeltävän viiden vuoden aikana saatu julkista tukea. Todistustaakka koneen tai laitteen hankintaan aiemmin

saadusta julkisesta tuesta on tuen saajalla. Viiden vuoden määräaika lasketaan myyjän koneeseen tai laitteeseen saaman julkisen tuen viimeisestä maksupäivästä. Käytetty kone tai laite katsotaan hankituksi silloin, kun tuen saaja on tehnyt siitä sitovan hankintapäätöksen. Sitovalla hankintapäätöksellä tarkoitetaan ostosopimuksen tai tilauksen tekemistä taikka maksun suorittamista. Jos tuen saaja ei kykene osoittamaan, ettei koneen tai laitteen hankintaan ole saatu julkista tukea viiden hankintaa edeltäneen vuoden aikana, ei sellaisen koneen tai laitteen hankinnasta aiheutuvia kustannuksia voida hyväksyä tukikelpoisiksi kustannuksiksi.

Pykälän 2 kohdassa edellytettäisiin, että kustannukset eivät ylitä koneen tai laitteen käypää arvoa. Välittävä toimielin voi edellyttää tuen saajaa esittämään asiasta selvityksen.

Pykälän 3 kohdan mukaan hankittavan koneen tai laitteen jäljellä olevan käyttöiän olisi oltava riittävä tukipäätöksessä määrättyyn omaisuuden käyttötarkoitukseen ja käyttöaikaan sekä hankkeen tavoitteeseen nähden.

Pykälän 4 kohdan mukaan koneen tai laitteen olisi oltava teknisiltä ominaisuuksiltaan asianmukainen tarkoitettuun käyttöön.

22 § Maa- ja vesialueiden hankintakustannukset

Pykälässä säädettäisiin Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden maa- ja vesialueiden hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuudesta. Säännös perustuu yleisasetuksen 64 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Selkeyden vuoksi pykälässä säädettäisiin yhdenmukaisesti sekä maa- että vesialueiden hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuudesta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitetuissa hankkeissa maa- ja vesialueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset olisivat yleisasetuksen 64 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuen tukikelpoisia vain siltä osin kuin kustannukset eivät ylitä joutomaiden ja rakennuksia käsittävien hylätyjen teollisuusalueiden osalta 15 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan muiden kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen maa- ja vesialueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset olisivat tukikelpoisia vain siltä osin kuin kustannukset eivät ylitä 10 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentissa säädettyihin tukikelpoisten maa- ja vesialueiden hankinnasta aiheutuvien kustannusten prosenttimääräisiin enimmäisosuuksiin. Momentin mukaan edellä 1 momentissa säädettyä ei yleisasetuksen 64 artiklan 1 kohdan nojalla sovellettaisi ympäristön laadun säilyttämistä koskeviin hankkeisiin. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavissa ympäristön laadun säilyttämistä koskevissa hankkeissa tukikelpoisina kustannuksina voitaisiin välittävän toimielimen harkinnan mukaan hyväksyä maa- ja vesialueiden hankinnasta aiheutuvia kustannuksia 1 momentissa tarkoitettuja prosenttimääräisiä enimmäisosuuksia enemmän. Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden tuen kohteet määritellään ja rajataan tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ohjelma-asiakirjassa.

23 § Arvonlisäveron tukikelpoisuus

Pykälässä säädettäisiin aiempaa käytäntöä vastaavasti hankkeesta aiheutuneista tukikelpoisista kustannuksista aiheutuvan arvonlisäveron tukikelpoisuudesta.

Pykälän 1 momentin mukaan hankkeesta aiheutuneista tukikelpoisista kustannuksista aiheutunut arvonlisävero olisi tukikelpoinen kustannus, jos tuen saaja on maksanut arvonlisäveron ja osoittanut välittävälle toimielimelle Verohallinnolta saadulla selvityksellä, että arvonlisäveron osalta ei ole vähennysoikeutta eikä siihen ei ole mahdollista saada arvonlisäveron palautusta.

Tuen saajan olisi esitettävä tukihakemuksen yhteydessä selvitys arvonlisäverokohtelustaan kyseisessä hanke-toiminnassa välittävälle toimielimelle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta edellä 1 momentissa säädettyyn. Välittävä toimielin voisi tuen saajan Verohallinnolta saaman selvityksen sijaan hyväksyä tuen saajan itse laatiman muun riittävän ja perustellun selvityksen, joka perustuu merkityksellisiin tosiseikkoihin, jos erillisen selvityksen pyytäminen Verohallinnolta olisi ilmeisen tarpeetonta.

Se, että selvityksen olisi perustuttava merkityksellisiin tosiseikkoihin tarkoittaisi sitä, että selvitys ei voisi perustua tuen saajan omiin johtopäätöksiin. Tuen saajan selvitys ja välittävän toimielimen ratkaisu voisivat tapauksissa, jotka eivät ole tulkinnanvaraisia, perustua Verohallinnon voimassa olevaan ohjeistukseen tai tuen saajan Verohallinnolta jo saamaan, vastaavaan hanketoimintaan liittyvään selvitykseen. Välittävän toimielimen on dokumentoitava ratkaisunsa EURA 2021 -järjestelmään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että kunnille ja kuntayhtymille hankkeesta aiheutuneet arvonlisäverot eivät olisi tukikelpoisia kustannuksia, koska kunnat ja kuntayhtymät saavat nämä kustannukset palautuksena valtiolta arvonlisäverolain (1501/1993) 130 §:n nojalla. Kunnat ja kuntayhtymät ovat julkisyhteisöjä, joiden arvonlisäverotus poikkeaa osin muiden verovelvollisten arvonlisäverotuksesta. Näin ollen kuntien ja kuntayhtymien arvonlisäverot eivät jäisi hankkeen tuen saajan lopullisiksi kustannuksiksi. Selvyyden vuoksi todettakoon, ettei mainittujen tuen saajien ole tarpeellista liittää tukihakemukseensa selvitystä arvonlisäverokohtelustaan. Korkein hallinto-oikeus on 8.11.2019 antamallaan päätöksellään (KHO:2019:141) linjannut, että kuntien ja kuntayhtymien arvonlisävero ei ole tukikelpoinen kustannus.

24 § Tuen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Yleisasetuksen 64 artiklassa säädetään kustannuksista, joihin ei myönnetä tukea Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista. Yleisasetuksen lisäksi rahastokohtaisissa asetuksissa on säädetty täydentävästi toimista ja kustannuksista, joihin ei myönnetä tukea kyseessä olevasta rahastosta. EAKR-asetuksen 7 artiklassa säädetään toimista, jotka on kokonaan suljettu Euroopan aluekehitysrahaston varoista myönnettävän tuen ulkopuolelle. JTF-asetuksen 9 artiklassa säädetään vastaavasti toimista, jotka on kokonaan suljettu oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista myönnettävän tuen ulkopuolelle. ESR-asetuksen 16 artiklan 1 kohdassa säädetään kustannuksista, jotka eivät ole tukikelpoisia Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavissa hankkeissa yleisasetuksen 64 artiklassa tarkoitettujen tukikelvottomien kustannusten lisäksi.

Tämän asetuksen 5 §:n 2 momentissa säädetään sellaisista palkkakustannuksiin liittyvistä eristä, jotka eivät ole tukikelpoisia.

Pykälässä säädettäisiin mainittuja Euroopan unionin säännöksiä täsmäntävästi ja täydentävästi kustannuksista, joihin ei myönnetä eikä makseta tukea Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kustannukset, jotka aiheutuvat tuen saajan tavanomaisesta toiminnasta tai siihen liittyvästä suhdetoiminnasta eivät olisi tukikelpoisia.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan yleisasetuksen 67 artiklassa tarkoitettut luontoissuoritukset eivät olisi tukikelpoisia. Säännös vastaisi ohjelmakauden 2014-2020 tukikelpoisuussäätelyä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan kiinteistön ja käyttöomaisuuden poistot eivät olisi tukikelpoisia. Poistot ovat aikaisemmilla ohjelmakausilla liittyneet erityisesti hankehenkilöstön käyttöön varattuihin koneisiin sekä laitteisiin, joista aiheutuvat kustannukset korvataan prosenttimääräisellä flat rate -osuudella. Selkeyden ja yksinkertaistamisen vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että poistoihin ei myönnettäisi eikä maksettaisi lainkaan tukea tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin kustannuksiin perustuen.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan viivästyskorot ja muut korkokulut, tilitapahtumista perittävät palvelumaksut, luottokorttien käyttömaksut, valuutan vaihtopalkkiot, kurssitappiot, provisiot ja muut yksinomaan rahoitukseen liittyvät kustannukset eivät olisi tukikelpoisia.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan varainsiirtovero ja veroluonteiset maksut eivät olisi tukikelpoisia.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan sakot, pysäköintivirhemaksut, rikemaksut ja muut lakiin perustuvat taloudelliset seuraamukset sekä oikeudenkäyntikulut eivät olisi tukikelpoisia.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan kustannukset eivät olisi tukikelpoisia siltä osin kuin tuen saaja on saanut tai on oikeutettu saamaan niistä korvausta muualta, jollei hankkeeseen sovellettavasta valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu. Säännös vastaisi aiempaa sääntelyä. Muualta saatavilla korvauksilla tarkoitetaan esimerkiksi Kelan työnantajalle maksamia korvauksia ja palautuksia. Muita mahdollisia korvauksia voivat olla esimerkiksi vakuutusyhtiöltä tai matkanjärjestäjältä saatavat korvaukset peruuntuneesta matkasta.

4 luku Erinäiset säännökset

25 § Tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien väliset muutokset

Pykälässä säädettäisiin tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien välisistä muutoksista. Säännös olisi uusi.

Pykälän 1 momentin mukaan hankkeen tukikelpoisina kustannuksina voitaisiin hyväksyä enintään tukipäätöksessä hyväksytyyn kokonaiskustannusarvion mukainen määrä. Hankkeen kokonaiskustannusten määrän olennaisesta muutoksesta olisi tehtävä muutoshakemus ja välittävän toimielimen harkinnan mukaan muutospäätös. Hankkeen tukipäätöksessä hankkeen kustannukset eritellään kustannuslajeittain, pois lukien kertakorvaushankkeet. Kustannuslajeja ovat esimerkiksi palkkakustannukset, ostopalvelut, koneet ja laitteet sekä muut kustannukset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytyksistä hyväksyä hankkeen tukipäätöksessä hyväksytyyn kustannuslajin ylitys. Pykälän 2 momenttia sovellettaisiin hankkeisiin, joiden tukipäätöksessä on hyväksytty hankkeelle vähintään kaksi kustannuslajia, jos ei hankkeeseen sovellettavista kustannusmalleista muuta johdu. Hankkeen toteuttamisaikana tapahtuvat muutokset voivat johtaa yhden kustannuslajin ylittymiseen ja samalla toisen kustannuslajin toteutumiseen suunniteltua pienempänä. Välittävä toimielin voisi hyväksyä ylityksen tuen saajan tuen maksamista koskevan hakemuksen perusteella tuen maksamista koskevalla päätöksellä. Välittävän toimielimen olisi perusteltava ratkaisu dokumentoidusti EURA 2021 -järjestelmässä. Selvytyden vuoksi todettakoon, että näissäkin tapauksissa hankkeen tukikelpoisina kustannuksina voitaisiin kuitenkin hyväksyä enintään tukipäätöksessä hyväksytyyn kokonaiskustannusarvion mukainen määrä.

Momentin 1 kohdan mukaan välittävä toimielin voisi hyväksyä tuen maksamista koskevassa päätöksessä kustannuslajin ylityksen, joka on enintään 20 prosenttia tukipäätöksessä hyväksytyyn kustannuslajin kokonaismäärästä.

Momentin 2 kohdan mukaan välittävä toimielin voisi hyväksyä tuen maksamista koskevassa päätöksessä kustannuslajin ylityksen, joka on enemmän kuin 20 prosenttia tukipäätöksessä hyväksytyyn kustannuslajin kokonaismäärästä, mutta ylitys on enintään 10 000 euroa.

Lisäedellytyksenä tuen maksamista koskevassa hakemuksessa esitetyn ylityksen hyväksymiselle olisi, että kustannukset ovat myös ylityksen osalta hankekokonaisuuden kannalta tarpeellisia, hankkeeseen sovellettavan tukilainsäädännön ja kustannuksia koskevien tämän asetuksen säännösten mukaisesti tukikelpoisia hankkeen kustannuksia.

Pykälän 4 momentin mukaan edellä 2 momentissa säädettyä ei sovelleta 8 ja 14 §:ssä tarkoitetuilla kustannusmalleilla korvattaviin kustannuslajeihin. Asetuksen 8 §:ssä säädetäisiin 40 prosentin prosenttimääräisestä korvauksesta kehittämishankkeissa ja 14 §:ssä kertakorvausmallista.

26 § Voimaantulo

Pykälän voimaantulosäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että asetus tulee voimaan 15 päivänä loka-kuuta 2021.

Vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tehokas ja täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää, että ohjelman varoista rahoitettavissa hankkeissa noudatettaisiin yhdenmukaisia tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä. Annettavien säännösten tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa sekä tuen saajien että toimivaltaisten viranomaisten menettelyitä.

Asetusehdotuksen keskeisenä muutoksena on yksinkertaistettujen kustannusmallien käytön merkittävä laajentaminen Euroopan komission tavoitteiden mukaisesti. Yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla tarkoitettaisiin yksikkökustannuksia, kertakorvausta ja prosenttimääräistä korvausta (flat rate). Kustannusmallit tukevat hankkeiden seurannan painopisteiden siirtymistä enemmän aidon muutoksen aikaansaamiseen sekä tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden tukemiseen hankkeesta aiheutuvien tosiasiallisten kustannusten tarkastelun sijaan. Yksinkertaistettujen kustannusmallien käytön laajentaminen lisää kustannustehokkuutta hankehallinnossa ja vähentää sekä tuen saajien että toimivaltaisten viranomaisten hallinnollista taakkaa, erityisesti tuen maksamista, varmuuksia ja tarkastuksia koskeissa prosesseissa.

Esityksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Virkamiesvalmistelua on tukenut 2.10.2019 asetettu poikkihallinnollinen lainsäädäntötyöryhmä. Työryhmä on toiminut alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) jaostona.

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevien säännösten uudistamista on käsitelty lisäksi Koheesio 2021+ -työryhmässä ja sen alaisessa hallintojaostossa. Koheesio 2021+ -työryhmä on työ- ja elinkeinoministeriön 9.11.2018 asettama Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Suomen ohjelmavalmistelun kumppanuustyöryhmä. AUNE ja sen jaostoina toimivat lainsäädäntötyöryhmä ja Koheesio 2021+ -työryhmä on koottu Euroopan unionin kumppanuussäännösten mukaisesti. Jäsenet edustavat laajasti ministeriöitä, valtion aluehallintoa, maakuntien liittoja, kaupunkeja ja järjestötoimijoita.

Alueiden kehittämistä sekä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevan lainsäädännön uudistamiseen liittyen vireillä oli samanaikaisesti kolme asetusehdotusta. Asetusehdotukset olivat yhteisellä lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi-verkkopalvelussa 1.-28.4.2021 (suomenkielinen) ja 21.4.-12.5.2021 (ruotsinkielinen).

Suomenkielinen asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.